Թ. ՏԱՐԻ 2655 | ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 20 ՏՐԻ 4385 | 28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1892 | 21 ՃԻՄԱԶԻԼ ԷՎՎԷԼ 1310 | ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه ده غلطه ده آره وه لك غزته سى اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	կանխիկ մուտք	150
»	» Վեցամսեայ	»	75
»	» Եռամսեայ	»	40
Օսմ. երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
»	» Վեցամսեայ	»	28
Ընծր թուղթի վրայ ամսական սպառ · Տարեկան Օսմ. Ոսկի			2
Գաւառաց բթրթաթերթի ծախքը միջոցին		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր:

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՆՈՅՄ. 28/10 ԴԵԿՏ. 1892

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆՔ

Մեր Արաբկիրի թղթակիցն իւր Հոկտ. 10 թիւ նամակաւ կը նկարագրէ Արժ. Վահան Ծ. Վ. Ցակոբեանի ընտրութիւնն յառաջնորդութիւն վիճակին: Գաւառական ընդհանուր ժողովն Հոկտ. 8 ին գումարեցաւ, բայց բաւական դժուարութեամբ. զի անդամներու մէկ մասն անտարբեր են իրենց պարտաւորութեանց կատարման, և բացակայ կը մնային շարունակ: Որչափ ալ համեստ շրջանակի մէջ, այս ալ կարեւոր պաշտօն մ'է սակայն, որոյ յարգը գիտնալու են անդամք Գաւառական ժողովոյ: Առաջնորդական փոխանորդին բերանացի և գրաւոր կարգ մը հրաւէրներով վերջապէս նիստը կազմուելէն ետեւ, Ս. Պատրիարք Հօր հրահանգին համեմատ առաջնորդական ընտրութեան ձեռնարկեցաւ: Կ'երեւի թէ խորհրդակցութեան դրուեր է այնպիսի կէտ մը որ շատերու բացայայտ կ'երեւի. այսինքն թէ Արաբկիր ընտրէ հոգեւոր հովիւ: Գաւառարժան թղթակիցը կ'ըսէ թէ «յետ օգտակար խորհրդակցութեան մը, հաստատեցաւ առաջնորդի պիտանութիւնն»: Իրաւ որ այս վիճաբանութիւն աւելորդ կը թուի մեզ: Չէ թէ միայն եկեղեցական և վարչային կրկին որոշ տեսակէտներով, այլ նաեւ իմացական և բարոյական զարգացման տեսակէտով, իւրաքանչիւր թեմ պէտք ունի առաջնորդի: Ամեն բան ընտրութենէն կախեալ է միայն: Մեր վարդապետներէ և եպիսկոպոսներէ շատեր, ո՛րչափ ևս եւրոպական համալսարաններէ ելած չըլլան, տակաւին գաւառաց մէջ կրթական յառաջդիմութեան պէտքն ըմբռնելու չափ դաստիարակութիւն առած կրնան համարուիլ, և իրենց ներկայութեամբ, տնօրէնութեամբ, կամ գէթ բարի խրատներով, կրնան քաջալերել աշխատողներն և անտարբերներուն եռանդը գրգռել՝ դպրոցները լաւ մատակարարելու, ի հարկին նորեր ալ բանալու, ընթերցասիրութիւնն յառաջ տանելու, ևն. ևն: Թողունք ուրիշ տնօրէնութիւններ, առաջնորդ մը, ո՛րչափ ալ տգէտ, եթէ միայն իւր հօտն ընթերցասիրութեան գրգռէ, եթէ մնացած տեղերը միայն հասարակ ընթերցանութեան դասը ջատագովէ և յառաջացնէ, գործած մեծապէս սատարած կ'ըլլայ իւր թեմականաց իմացական, բարոյական, նաեւ հոգեւոր զարգացման: Գաւառաց մէջ, և թերեւս Պոլսոյ մէջ ալ, դիտուած է որ բողոքական ընտանիք մը, ո՛րչափ ևս ուսումէ զուրկ, նոյն կարգի ուրիշ ընտանիքէ մը քիչ մ'աւելի մաքուր հայերէն կը խօսի: Պատճառը կրթական բարձրագոյն դաստիարակութիւն մը չէ: Պատճառն հասարակ ընթերցումն է: Ամեն հայ բողոքական իւրն համար կրօնային պարտաւորութիւն կը համարի Սուրբ Գիրքը ծայրէ ի ծայր կարդալ, աշխարհաբար Ս. Գիրքը զոր կը հասկնայ, ու չէ թէ մէկ անգամ կարդալ, ամեն կիրակի, ոմանք նաեւ ամեն երեկոյ կարդալ, և ընտանեօք կարդալ, զաւակներով շրջապատեալ: Ահա՛ ամենադիւրին «միջոց» այն ընտանեաց ամեն անդամներուն՝ այր, կին, մեծ և փոքր տղայք, միաբերան, հայերէն մաքրելու, և ուրիշ գիրքերու ընթերցման ճաշակ տալու: Հետեւապէս, առաջնորդ մը եթէ ուրիշ բան ալ չընէ ի մասին իմացական զարգացման և միայն հասարակ ընթերցանութեան վարժութիւնն ու սովորութիւնն ընդարձակէ, գործած օգտակար կրնայ եղած լինել թեմին, իւր իբրեւ եկեղեցական հովիւ և իբրեւ վարչական սատար ունենալիք գլխաւոր գործունէութեանց և օգտակարութեանց դաս:

Նամակագիրը կը յայտնէ թէ, բուէից բացարձակ մեծամասնութեամբ առաջնորդ ընտրեցաւ Արժ. Վահան Վ. Ծ. Ցակոբեան, և յոյս կը յայտնէ որ ընտրութիւնը վաղընդվաղ վաւերանայ, առաջնորդը շուտով ճամբայ կ'ելնէ իւր թեմը գալու համար, որ անհամբեր կը սպասեն թեմականներն ու գործերը: Ժողովներ կան վերակազմելու: Նա յետոյ, ազգային տուրքի խնդիրը կայ, «որոյ գանձումը դժուարութեանց մատնուած է, զի Արաբկիրու ժողովուրդն, «որպէս կ'ըսուի խեղճ է, առ Ազգային «Պետութեան ունեցած պարտքը լիովին կը «հատուցանէ՝ յանձամ երբ արժանաւոր առաջնորդ մը կը տեսնէ բազմած «իւր հոգեւոր աթոռին վրայ»: Թղթակիցն այս դիտողութեան վրայ կարծէ վարկեան մը կանգ առնուլ: Բանն է թէ իւրաքանչիւր թեմական ինքնիրեն կը քննէ կը հաշուէ թէ օրուան թեմական արժանաւո՞ր է մի իւր հոգեւոր պաշտօնին թէ ո՛չ: Երբ հասարակական պատասխան մը այլ տրուի, այն ատեն ձեռքը գրպանը կը տանի. ապա թէ ո՛չ յունական կազանդին կամ լաւ եւս ծառայողին կը յետաձգէ սպասուած վճարումն ազգային տուրքի: Այս տրամաբանական հետեւութեան տարուելով, նամակագրին դիտողութիւնն անտեղի կացութիւն մը կը ցուցնէ հարկաւ. զի երբ ազգային տուրքը չվճարուի առաջնորդարանի մտաւորկին, ինչո՞վ կը տնօրինուին ամեն գործեր որք առաջնորդը պարտաւոր ճանաչ ըլլայ թէ ո՛չ նոյն մասունքէն կախուած ունին: Բայց սա իրաւ է որ երբ թեմական իւր հօտէն սիրուած է, վճարումներն աւելի սիրով և գանձումներն աւելի դիւրաւ կը կատարուին, և այն նուէրք որոց օրինական չափ մը չէ դրուած կրնան աւելի առատ ըլլալ:

Իբրեւ թարգման իւր քաղաքացւոց, մեր թղթակից չերմ փափաք կը յայտնէ որ նորընտիր առաջնորդն յաջողակամ ընդունի այս պաշտօն: Զինք քաջալերելու համար իւր գովեստը կ'ընէ: Բայց մեք որ մօտէն կը ճանչնանք Արժ. Ցակոբեան վարդապետն, Արաբկիրէն չենք պահեր անոր նկարագիրը: Գիտենք որ այս վարդապետ կարգ մը վարդապետներէ և եպիսկոպոսներէ աւելի ունեցած է, մանաւանդապէս ճիշդ գիտութեանց պարապած է, և չափաւորութեան ճաշասեռումն յաջողապէս կրնայ ընել: Գիտենք որ գրական կրթութիւն ալ ունի բաւական, և լաւ քարոզիչ է: Ուրեմն, նախնական պատրաստութիւններն ունի Արժ. Ցակոբեան վարդապետ, լաւ առաջնորդ մ'ըլլալու համար, ցորչափ ժամանակն ու փորձառութիւնք կատարելագործեն ուրիշ թերութիւններ, այնպիսի առաջարէքի մը մէջ որոյ առջին բաց է: Եւ յետոյ, յաջող մը տալու համար նորընտիր առաջնորդին, նամակագիրը կը յիշեցնէ թէ «Արաբկիր կրնայ չատ մը «գաւառներէ աւելի նախանձելի հանուրել իւր փառաւոր առաջնորդա«րանով և ազգային օրինաց համապա«տասխան քիչ թէ շատ վարչային կազ«մակերպութեամբ»: Թէեւ աւելի խօսքն ալ Արաբկիրցւոց, նոր առաջնորդը յիշեցունէ իւր պաշտօն, յանցանքն ո՛չ Արաբկիրցիներուն պիտի ըլլայ ո՛չ ալ մեր յարգոյ թղթակցին:

ՍՏԱՑՈՒԱԾՔ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆԱՑ

Զարմանալի է ոմանց հակառակութիւնը Բերայի հանգուցեալ քարոզչին նկատմամբ, հակառակութիւն մը կրթոթայայտ ինչ ինչ քննադատութեամբք հանգուցեալոյն դէմ փոքրիկ հօրստութիւն մը թօթած ըլլալուն համար, մինչ Ցիսուս Քրիստոս Գողգոթայի վրայ հոգին աւանդած ժամանակ՝ իւր պատմուճանին դրամանէն հռոմայեցի զինուորը ո՛չ դրամ գտած էին ո՛չ ալ կտակ:

Բայց իրօք զարմանալի է այս հակառակութիւն, երբ յիշենք թէ բարեյիշատակ Սրբազանը Մշակական կամ Արեւմտաքեան մը չէր: Ո՛չ ապաքէն ուրիշ Գերապայծառներ ալ՝ որք բարեբախտաբար ի կեանս են դեռ՝ փոքրիկ մասն մը անհաճոյ եղած ըլլալնին նոյն փորձութեամբ կը պարտին:

Բայց ո՞վ բսաւ թէ այս եկեղեցական պէտք չէ մ'ըլլայ է՝ օրինաւորապէս չահած քանի մը հարիւր ոսկին չմնսելով և ի վերջոյ տոկոսներովն հանգիստ երբեւէ բարեգործ նպատակներու սահմանել:

Գարեգին Սրբազանի կեանքն անշուշտ Ցիսուս Քրիստոսի կեանքը չէր: Բայց ո՞վ կրնայ պնդել թէ այս գործունեայ, բանիբուն, գրագէտ, միանգամայն պարկեշտ և սակաւապէտ (ու չափազանց սակաւապէտ) Եպիսկոպոս, անդադար գործելով, հիւանդութեան անկողնոյն մէջ իսկ աշխատելով, և միշտ գրելով անցուցած կեանքի մը բերել բովանդակ վաստակ 2,000 ոսկոյ չափ գումար մը կազմելով, և այն գումարին կէսը Վանայ մէջ հիւանդանոցի մը կառուցման յատկացնելով, և ուրիշ գովելի երկու կտակներ ընելով, հակաքրիստոնէական կամ հակեկեղեցական ընթացք մ'ունեցած է: Ո՞վ կրնայ սաանկ գաղափար մը պաշտպանել:

Եթէ այս դրամը հանգուցեալն ապարէն միջոցներով չահեր է, թող դայն բսեն: Ապա թէ ո՛չ ո՞վ կը համարձակի մեռասանորդ ժամու ներքին ատտուածաբանից ոմանց, երբ պարկեշտ եկեղեցականի մը համբան արատել փորձեն:

Ինչ կ'ուզէիք որ ընէր հանգուցեալն իւր խնայած գումարով: Իւր չինել մտադրած հիւանդանոցին մէջ ալ պատահմամբ գեղծումներն արդէն սկսեր էին փնտռել, ինչպէս միւսին մէջ: Հո՞ն ալ արդեօք Թոռլոններ կը պակսէին. Մի գուցէ հոն ալ երեք ամսուան մէջ 75 հիւանդ մեռած ըլլան, ինչ որ աններելի է: Թերեւս, եթէ ող ըլլար այս վայրկենիս, բարեխ ոգւով մ'ընէր իւր կտակին, անոնց խորհրդին համեմատ որք գովելի կերպիւ հոգ կը տանին գաւառացւոց առողջապահութեան, — եւ խորհուրդ կուտան պանդուխտ գաւառացիներուն որ «երբ հիւանդանան՝ չըլլա՛յ որ Ազգային Հիւանդանոց երթան զարմանուելու. զի աւելի աղէկ է Խաններու մէջ մեռնիլ քան Եղի-Գուլէի Հիւանդանոցին մէջ բժշկուիլ»: Աւաղիկ առողջ եւ մանաւանդ առողջարար սկզբունք: Դժբախտաբար, բարեկրթասակ պանդուխտն այսքան տակոյն սկզբունքի տեր մէկը չէր, և ինքն ալ Ս. Փրկչի Հիւանդանոցն երթալով՝ գուցէ աւելի սաստկացուցած ըլլայ ոմանց հակակիր զգացումները:

ՆԵՍՏՈՐԱԿԱՆՔ

Լոնտոնի լրագրաց մէջ հրատարակեալ հեռագիր մը, ինչպէս և Մեր Պաշտօնի յարգոյ թղթակցին Հոկտ. 29 թուով նամակն, արդէն ծանուցին թէ Նեստորականաց Պատրիարքը Մար Շիմոնէ և Կաթոլիկ Բաղդէտցւոց Պատրիարք Տ. Իլիայի միացման խորհուրդն ի դերեւ ելած է: Որովհետեւ Մար Շիմոն, միւսներն անկախսինն ընդունելոյ համար՝ մի և նոյն ցեղի երկու հատուածները միացնելու համար, չէ համաձայնած Մոնսինիոր Ալթմայերի առաջարկութեանց:

Հէքքեարիի Ճուլամէրկ քաղաքէն կը գրեն թէ Մար Շիմոն հոն վերադարձեր է, և իւր հօտ զոռ Միացեր է յիշեալ խորհրդոյն իրականացման չըլլալուն համար: Հոն կը գտնուին նաեւ անգլիական երկու հոգեւոր պաշտօնեաներ:

Ինչպէս յայտնի է, Նեստորականք և Բաղդէտցիք նոյն ցեղն են, լեզուաւ ալ նոյն են, ու միայն կրօնով կը տարբերին: Հիմա Մար Շիմոն, ինչպէս ծանուցանէ «Արեւելք»ի մէջ, այս երկու եկեղեցականաց աջակցութեամբ իւր կղերը կրթել և դպրոցներ բանալ կ'աշխատի ընել:

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

Պ. ՎԻԹԹԷ, Ռուսիոյ ելմտական նախարարը, կ'երեւի թէ Պ. Վիշնէկրատսքիի յաջորդութիւնն յայտ ծանր գործ մը կը գտնէ իրեն համար. զի երեկ լրագրոյս հրատարակման պահուն եկած հեռագիր մը ծանոյց թէ ի մտօք պիտի հրաժարի, և պիտի յաջորդէ Պերլինի ռուսական առեւտրական գործակալ Պ. Բուծմանին: Արդեօք այսպիսի անուանումով մը Չարը նորէն կ'ամ'նք յայտնած պիտի ըլլայ՝ Գերմանիոյ հետ ընդհատեալ առեւտրական—մաքսային բանակցութեանց վերսկսման:

Պ. ՌԻՊՕՅԻ նոր նախարարութիւնն երեկ. ժողովոյ ներկայացած օրն 104ի դէմ 306 ձայնիւ վստահութեան քուէ ստացաւ: Երեսփոխան Պ. Հիւպար հարցապնդում մ'ըրաւ, իմանալու համար թէ ինչ պայմաններու մէջ նոր նախարարութիւնը պիտի աջակցի խորհրդարանական քննիչ յանձնաժողովոյն՝ Բանամայի գործին վրայ լոյս տալու համար: Պ. Ռիպօ պահանջեց որ այս հարցապնդման վրայ վիճաբանութիւնն անմիջապէս սկսի, և ժողովն համեմատ գտնուեցաւ նոր վարչապետին:

ԲԱՆԱՄԱՅԻ քննիչ յանձնաժողովը մեկ բրաւ չէքերն ստորագրելով դրամ առած կարգ մը սենատորներ, ճարտարագէտներ և հաւաքիչ պաշտօնեաներ: Գրեթէ ամեն չէքերն ալ ճարտարարուեստական գործերու ի վաճառութիւն տրուած են եղեր, և ո՛չ թէ իբրեւ կաշառք:

—Աջակողման երեսփոխանք երկուշաբթի մէն գումարում մը պիտի ընեն, դիտողութիւններ ընելու Բանամայի գործին մէջ եղած յայտնութեանց առթիւ:

ՉՄԵՌԸ սաստկապէս սկսաւ Կալիցիոյ և Հունգարիոյ մէջ: Կառախմբոյ երթեւեկը մասամբ ընդհատուած է: Այն կողմերու լճեր, առուներ և ուրիշ գետացիները մէջ թշուառութիւնն ալ բաւական սաստիկ եղեր այս պատճառաւ:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Դաշնակային խորհուրդն ընդունեց գերման կառավարութեան ներկայած ծրագիրը՝ զարկերը և ալբոշներ տրոց յաւելման համար, ինչպէս նաեւ Սակարանի գործողութեանց վրայ տուրքն աւելցնելու համար: Այս տրոց յաւելմամբ կառավարութիւնն ի ձեռին պիտի ունենայ պէտք եղած դրամական միջոցները զինուորական նոր օրէնքին պատճառելիք ծախքը գոհացնելու համար:

ԿՐԵՏԷԻՆ մնացած գործերն այս օրերս բաւական գործ տեսաւ Ցունաստանի մէջ: Երկու օճրագործներ Աթենքի մէջ կառավարական քաւեցին իրենց գործած մարդասպանութիւններն և ուրիշ չորս օճրագործ՝ յեգինէ:

Ի ՓԵՍԹԱ Հնտաւան իւր համաճարակ հանգամանքը կորսուած լինելով, այնպէս որ միայն տեղային դէպքեր կը պատահին, օրը մէկ-երկու հատ, ներքին գործոց նախարարն հրամայեց ուղեւորաց և անոնց գոյից բժշկական այցելութիւնը դադրեցնել:

ԱՆԳԼԻԱ.—Սըր Ճորճ Սթիւըրդ Հուայդ զօրապետ Հնդկաստանի բանակին սպարապետ կարգեցաւ, փոխանակ Լորտ Ռոպերթսի, որ իւր պայմանաժամն աւարտած ըլլալով, կը քաշուի հնդկական ծառայութենէն, և Անգլիա կը դառնայ, Լորտերու ժողովոյն մասնակցելու, իբրեւ «Ք'անտահարի և Ուօթըրֆորթի Պարոն Լորտ»: Հնդկաստանի բանակին հրամատարութիւնն անգլ. զինուորական ծառայութեան մէջ բարձրագոյն աստիճանն է, բուն Անգլիոյ բանակին սպարապետութենէն ետքը, զոր շատ տարիներէ հետէ կը վարէ Քէմպրիճի դուքսը, մօտիկ ազգական Թագուհւոյն: Սըր Ճ. Հուայդ զօրապետ 40 տարիէ հետէ կը ծառայէ անգլիական և անգլոհնդկական բանակին մէջ, և վերջերս Պելուճիստանի անգլ. զօրաց հրամատարն էր: Պիրմանիոյ վերջին արշաւանքին մէջ եւս վարած է անգլ. զօրքերն, և այս պաշտօնին բերմամբ Լորտ Տըֆըրինի Հնդկաստանի Փոխարքային գովեստից արժանացած է:

ՉԱՐԲԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Մոնիթէօռ Օֆիսիէլը, որոյ տնօրէնն Ցոյն է, իւր մասնաւոր տեղեկութեանց համեմատ կը ծանուցանէ թէ ռումէն կառավարութիւնը Պերլինի Իրաւագիտական վարժարանին չէր դիմած Զարբայի ժառանգական խնդրոյն վրայ նորա կարծիքն ընդունելու համար: Հելլէն կառավարութիւնը դիմած է հոն, վէճին վերաբերեալ ամեն վաւերագրերը ղրկելով Պատասխանն երեքշաբթի հասեր է Աթէնք, և պաշտօնատար է Ցունաստանի դատին: Պերլինի Իրաւագիտական վարժարանը կ'ըսէ թէ Ցունաստան կրնայ և պէտք է ընդունիլ Զարբայի մեծ ժառանգութիւնը:

—Պ. Ռինօ, Փարիզի Իրաւագիտական վարժարանի դասախօսը, կը հերքէ անգլ. Գործակալութեան մը այն լուր թէ Զարբայի խնդրոյն վրայ Ռումանիոյ տեսութեան համաձայն որոշում մը հաղորդեր է Պուքրէշի կառավարութեան: Երբ Հելլէն եւ ռումէն կառավարութեանց միջեւ խզումը տեղի ունեցած չէր տակաւին, հարցման մ'ընդունեց Պուքրէշէ, որով իրմէ տեղեկութիւն կը խնդրէր Փրանսական օրինաց և իրաւագիտութեան կարգ մը կէտերուն վրայ՝ հանրային իրաւանց վերաբերեալ խնդիրներու մասին: Ինք պատասխանեց այս հարցարանին, բայց կարծիք չյայտնեց բուն խնդրոյն վրայ, որ կը յուզուի երկուց կառավարութեանց միջեւ, խնդիր որ իւր գնահատութեան ներկայացեալ չէր, և որոյ վրայ վճիռ տալու պաշտօնն ապաքէն պիտի չընդունէր ինք:

ԲՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Ելմտական նախարար Պ. Նաչէւիչ հրաժարեցաւ՝ Պ. Սթամպոլ-

---

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (22)

Ք. ՄՈՆԹԷՓԷՆ ԵՒ Ք. ԼԻՏՋԷՆ

ՓԱՐԻԶԻ ԴԻՒՑԱԶՆՈՒՀԻՔ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

[illegible]

—Ո՛հ, չարասիրտ անպիտան, ըսաւ Լուիզ մտովին սպառնալով անոր:

Ճամբայ ելան:

Անմեղ մանկամարդ աղջիկը քիչ մը կարմրեցաւ կառք հեծնելու ատենը. նախամեծար կը համարէր ոտքով երթալ. մանաւանդ որ կառքին դաղարն ուշը գըրաւած էր զլացիներուն, որք իրենց պատուհանները կամ դուռներն ելած էին, այս պարագայէն հետաքրքրուած:

—Ասպարանը, ըսաւ վերակացուհին.

Ձիերը ճամբայ ելան արագընթաց:

Ճամբան, տիկին տը Ռօսթանի և անոր որդւոյն գովեստն ընելէ ետք, որուն առատաձեռնութիւնը դրուատեց, Էլիզապէթ սքանչացում յայտնեց Լուիզի գեղեցկութեան վրայ: Հարստութեան վայելքներուն մէկ նկարագիրն ըրաւ անոր և ընդարձակօրէն խօսեցաւ բախտին անիրաւութեան վրայ որ այնքան յաճախ հարստութիւն կը բաշխէ անարժաններու եւ կը մերժէ անոնք որ արժանի էին անոր տիրանալու:

—Դուք, օրինակի համար, սիրելի աղջիկս, յարեց, ձե՛ր ուրեմն, դուք ամենէն հաղուագիւտ, ամենէն գեղեցիկ կիներուն մէջ փայլելու էիք . . . և սակայն գրեթէ անօթութենէ կը տառապիք:

Լուիզ կը զարմանար այս տարօրինակ խօսքերուն վրայ, բայց չէր շփոթէր անոնցմէ: Գովեստն իրեն համար հաճելի և անծանօթ պտուղ մըն էր: Մնաց որ, կասկած չունէր: Եւ յետոյ, վհատումի և դառնութեան ժամերուն մէջ, շատ անգամ չէ՞ր ցանկացած գեղեցիկ և մեծատուր կիներու բախտին որոց անցնիլը տեսեր էր պանծագին, երջանիկ, և ժպիտ ի շուրթն. . .

Ա՜հ, Ծյուատուութիւնը դէշ խորհրդատու է: Ան է որ մանկամարդ և սիրուն խեղճ աղջիկներու ականջին կը փսփսայ ցանկութեան մտածումներ որք, չարին մտածումէն քիչ առաջ, կը ծաղկեցունեն սիրտը. ան է որ՝ երկու արցունքի կամ անօթութեան ու ցուրտին խլած երկու ճիչերուն մէջտեղ կը մրմնջէ.

«Ինչո՞ւ անիկա հարուստ, երջանիկ է, մինչ դուն առանց հացի և առանց յոյսի ես: Ինչո՞ւ իր կենցաղը ծաղկազէտ, ոսկեզօծ և երանութեամբ լի է, մինչ քուկդ անիծեալ է և կեանքի ամեն կերպ տուայտանքի, ամեն կերպ վիշտերու դատապարտուած. . . »

Այս, այս աղէտալի խօսքեր շատ անգամ լսած էր Լուիզ իր ականջին, և յաճախ երազներ ալ տեսած էր ուր ինքզինքն հարուստ, սիրուած, սքանչելի, նախանձելի տեսած էր . . .

Վերջապէս հասան:

Իր տիրուհիին իմաց տալու պատրաստ կով, Էլիզաբէթ մանկամարդ աղջիկը մտցուց փոքր սրահ մը ուր ինքզինք սպասել:

Տօմն ուր Պ. տը Պօնիի կ'ընդունէր իր բարեկամները և ուր կը վարէր ամուրիի և կենցաղասէրի այն կեանքը զոր Ներկայացուցիչ ընթերցողին, իրեն համար պահոց մը կամ լաւ եւս տեսակ մը թատրոն էր միայն ուր կը կատարէր իր անգործի դերն, որովհետեւ ըստ երեւոյթին ազատութեամբ յառաջ տանի իր կրկեսինութեան գործը:

Իր հովանի բնակարանը, իր աշխարհիկ մարդու բնակարանը կը գտնուէր Կուրսէլ-Սէն-Փիլիփ փողոցը:

Լուիզ քանի մը վայրկեան սպասեց: Ցանկացած կանաչ և ճերմակ տամասկյէ վարագոյրն որ կը ծածկէր դուռը, վեր առնուեցաւ:

Մանկամարդ աղջիկն աչխուժով ոտքի ելաւ: Բարեւելու կը պատրաստուէր, երբ, տեսաւ Կասթոնին ներս մտնելը, ժպիտ ի շուրթն: Ափիբերան մնաց:

Ցոփակեացը ողջունեց զայն մեծ վայելչութեամբ և իր ամենէն անուշ ձայնով.

—Նստեցէք, օրիորդ, և մի՛ վախնաք, ըսաւ:

Լուիզ արդէն ամփոփած էր ինքզինքը: Բացած էր իրովի, և անիկա բաւական իբրաւամբ, թէ Ռօսթանի կոմսուհին և պառոնուհին բարեկամ ըլլալով, զարմանալի բան չէր այս վերջնոյն տունն հանդիպիլ կոմսին:

—Տիկին կոմսուհին հոս տեսնելու պատիւն ու երջանկութիւնը պիտի ունենա՞մ, պարոն, ըսաւ:

—Մայրս հոս չէ, և ես կ'ընդունիմ զձեզ: Շնորհակալ եմ գալնուդ:

—Ես, պարոն, պարտաւոր եմ շնորհակալ ըլլալու տիկին կոմսուհիին մեր վըրայ մտածելուն:

—Բայց ո՞վ կրնայ ձեզ տեսնել եւ, մանաւանդ ձեզի, յարեց Կասթոն խանդով:

Երիտասարդին շեշտը զարմացուց մանկամարդ աղջիկը. բայց տակաւին չհասկըցաւ թէ անմօթ խաբեբայութեան մը զոհ եղած էր: Ինքզինքը պառոնուհիին տանը կը կարծէր միշտ:

Մանկամարդ աղջկան լռութենէն քաջալերուած, Կասթոն շարունակեց.

—Ա՜յնքան գեղեցիկ . . . ա՜յնքան հրապուրիչ էք . . .

Այս անգամ, Լուիզ շիկնեցաւ և վախ առաւ սիրտը:

Կոմսն անոր մօտեցաւ և ուզեց ձեռքը բռնել:

Այս շարժում մասամբ լուսաւորեց Լուիզին միտքը: Հասկցաւ թէ երիտասարդը, պատահական հանդիպումի մը առիթէն օգուտ քաղելով, մերկապարանոց կը յայտնէր իր դիտումները:

—Ներողութիւն, պարոն կոմս, ըսաւ քաշելով ձեռքն ու հեռանալով քիչ մը, բայց կարծեմ թէ տիկին պառոնուհին ինծի կը սպասէ:

—Պառոնուհիին գործն ստիպողական չէ և ժամանակ ունինք խօսակցելու, աղուոր աղջիկս:

—Բանի մը սպասելու պէտք չունիմ, բան մը ըսելիք չունիմ, պարոն:

—Շատ աղէկ: Բայց ես պէտք ունիմ ըսել ձեզ թէ դուք աշխարհիս ամենէն հրապուրիչ արարածն էք:

—Պարոն, չարաչար կը գործածէք . . . կը նախատէ՞ք զիս . . . գոչեց Լուիզ: Եւ եթէ տիկին պառոնուհին . . .

—Սիրելի փոքրիկս, ժամանակ է որ վերջ մը դնենք այս կատակին: Այդ պառոնուհին գոյութիւն չունի:

Առանց վարանումի չէր որ Կասթոն արտասանեց այս վերջին խօսքերը: Սիրտին խորէն աղէկ կը զգար թէ վատ մտածմունք մըն էր ըրածը և ինքնիրեն կ'ամչնար: Բայց իրապէս կը սիրէր, և չհասատալով կիներուն առաքինութեան, գերագրգռուած այն մտածումէն թէ, ինչ ըլլայ ըլլայ, մինչեւ ծայրն երթալու էր այն ճամբուն ուսկից սկսած էր յառաջանալ, իր բարեկամներուն հեգնաբանութիւններուն ծանակ ըլլալու երկիւղէն, կարծեց թէ Լուիզի մօտ յաջողելու լաւագոյն միջոցն էր ուղղակի նպատակին դիմել:

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք, պարոն, յարեց Լուիզ, որ, լրջօրէն կը համակուէր երկիւղով, վասնզի Կասթոնի համարձակ շեշտը աչուըները խոշոր խոշոր կը բանար:

—Ասիկա պարզապէս ըսել կ'ուզէ թէ պառոնուհին իմ գիտս է:

—Բայց ո՞ւր կը գտնուիմ:

—Իմ տունս, կամ անոր մօտ տեղ մը:

—Ասիկա սոսկալի ծուղակ մըն է, պարոն:

—Շատ շատ սիրային նենգութիւն մը:

—Թողէք որ մեկնիմ, պարոն:

—Ո՛հ, ամեն բան ըսելէս ետքը, աւելցուց Կասթոն անոր ճամբան փակելով:

Լուիզ սրահին մէջ անկիւնն ապաստանեցաւ: Կասթոն անոր վրայ քալեց:

—Թողէք զիս, պարոն, անպէտ թէ ոչ կը պոռամ, օգնութիւն կը գոչեմ . . .

—Փորձեցէք, աղուորիկս:

Լուիզ հասկցաւ թէ անպաշտպան է եւ չըացեալ մնաց:

—Սիրունիկս, յարեց կոմսը, այնքան վայրագ չըլլանք . . . չարիք ընել չեմ ուզեր ձեզ, ընդհակառակն:

Մանկամարդ աղջիկը վերջին ճիգ մը փորձել ուզեց:

—Պարոն կոմս, ըսաւ, կը պաղատիմ, թողէք որ դուրս ելնեմ ասկից . . . և կը խոստանամ ձեզ լռութիւն պահել, բան մը չըսել ոչ իմ ոչ ձեր մօրը . . . յանուն երկնից, թողէք որ երթամ:

—Ոչ երկինքը, ոչ ձեր մայրն, ոչ իմս բնաւ գործ չունին այս ամենուն մէջ, սիրելի գեղուհիս . . . կը սիրեմ զձեզ . . .

—Պարոն կոմս, ձեր պատիւին կոչում կ'ընեմ: Թողէք որ մեկնիմ:

Այս անգամ, Լուիզ, պաղատագին շեշտը ձգելով, տիրական և ազնուութեամբ լի կերպարանք մըն էր առած:

Կասթոն ժպտեցաւ:

—Ցանուն իմ սիրոյս, Լուիզ, ըսաւ, կը պաղատիմ որ մնաք:

—Միտուընիդ բերէք ձեր մայրը, պարոն կոմս, թողէք զիս:

—Ձեր մայրը միտուընիդ բերէք, Լուիզ, և մնացէք:

(Շարունակելի)

յովի հետ անհամաձայն գտնուելուն համար։ Երբ յիշուի թէ Պ. Նաչեւիչ մեծ ծառայութիւն մատուցած էր՝ յաջողցնելով վերջին փոխառութիւնն ի Վիեննա, եւ գլխաւոր կազմակերպիչն ըլլալով Փիլիպէի Արուեստահանդիսին, կը հասկցուի թէ պուլկար վարչութեան համար կորուստ մ՚եղաւ այնպիսի գործիչի մը հրաժարումն, եւ միանգամայն գաղափար մը կը ստացուի վարչապետին ազդեցութեան վրայ՝ իւր պաշտօնակցաց բաղդատմամբ։ Պ. Նաչեւիչ չափաւոր կուսակցութեան կը պատկանէր։

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԴՐԱՄԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆ.— Փարիզի լրագիրք հրատարակեր էին թէ Լատինական Միութիւնը կազմող հինգ երկրաց՝ Ֆրանսայի, Պելճիքայ, Իտալիոյ, Յունաստանի եւ Զուիցերիոյ մէջ, կէս միլիառ ֆր.ի կեղծ արծաթ դրամ կը շրջաբերի։ Բայց ո՛չ թէ օրինական կշիռէն պակաս դրամ. զի անհատներ դիտեր են թէ արծաթ դրամին արծաթ մետաղէն շատ աւելի կ՚արժէ, ուստի վաւերական դրամոց չափ զուտ եւ նոյն ծանրութեամբ արծաթով իրենց հաշուոյն արծաթ դրամ շիներ են գաղտագողի, քանի որ Փողերանոցք արծաթ դրամ չեն կտրեր հիմա։ Արդ, Փարիզի Փողերանոցին պաշտօնէութիւնը կը յայտարարէ թէ կեղծ դրամոց քանակութիւնն 500 միլիոնի հասած չի կրնար ըլլալ. զի եթէ մեծաքանակ շինել ուզուի, այնպիսի մեքենական կատարելութիւններ պէտք են որ կազմակերպութիւնը շուտով երեւան կը հանուի. իսկ եթէ փոքրաքանակ շինուի, այնքան կատարեալ մեքենայք չեն կրնար գործածուիլ, եւ յայնժամ կեղծ արծաթ դրամին այնքան թերի կ՚ըլլայ որ շուտ կը ճանչուի։ Մեծ դրամատեարք՝ միայն կրնան հրապարակէն ածան արծաթ գնել մեծաքանակ, եւ գաղտագողի կոխել տալ. բայց անոնց ալ ուրիշ շահ չի պակսիր որ այսպիսի խաբէութեան մը դիմեն։ Ուստի, թէպէտ կեղծ արծաթ դրամոց գոյութիւնն անուրանալի է, բայց Փողերանոցի պաշտօնեայք չեն կարծեր որ քանակութիւնն այնքան մեծ ըլլայ։

ՊԱՒԻԵՐԱՅԻ Լուտվիկ իշխանին 18 ամեայ որդին, որուն ճամբորդութեան մը համար մեկնիլն անցեալ օր ծանուցած էր, հինգ օր ետքը դարձաւ Միւնիխ, մօտերն երկաթուղւով պտոյտ մ՚ընելէն ետեւ։

ՃԷՅ ԿՈՒԼՏ, ամերիկացի միլիառատէրն, որոյ մահը ծանոյց հեռագիրը, 53 տարեկան էր։ Իւր հայր համեստ երկրագործ մ՚էր, որ 12 տարեկանին մէջ ասպարէզ հանեց զինք, «Գնա գլխուդ ճարը տես» ըսելով, եւ իբրեւ միակ դրամագլուխ՝ ձեռք մը փոխնորդ հագուստ եւ երկու շիլին տըւաւ անոր։ Այս խոնարհ սկզբնաւորութիւն արգելք չեղաւ Կուլտի յառաջդիմութեան. անհատական նաւարանի մ՚ընկեր, յետոյ տէր եղաւ. խաղախորդարան մը հիմնեց, յետոյ քաղաք մը, Կուլտսպորօ։ 32 տարեկան էր երբ յաջող շահադիտութեամբ տէր եղաւ Էրիէի երկաթուղւոյն՝ գնելով եւ ձեռք անցունելով բաժնեթղթոց ամենամեծ մասն։ Աստի սկսաւ իւր մեծ հարստութիւն։ Յետոյ երկաթուղւոյ ուրիշ գիծ մը ձեռք անցուց, մինչեւ որ «Երկաթուղեաց Վեհապետ» տիտղոսին արժանացաւ Սակարանի մէջ։ 1873 ին տէր էր դրամական հրապարակին։ 1889 ին իւր հարստութիւն կը հաշուուէր մէկ միլիառ 375 միլիոն ֆր., որ 70 միլիոն ֆր. շահ կը բերէր տարեկան։ Երկու աղջիկ եւ չորս մանչ կը թողու։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Այս առաւօտեան ռուսական Սուրհանդակաւ առնուած Թիֆլիզի թերթերէն.

Օդէսայից հաղորդում են հետեւեալը. «Տեղական մի հարուստ հայ, ծխախոտի գործարանատէր, Ա. Մ. Պոպով, նոյեմբերի 5-ին, ցերեկով, ուղեւորուելով քաղաքից ոչ հեռու գտնուած իր սեփական ամարանոցը՝ այդտեղի սենեակներից մէնում ռեվոլվէրի հարուածով անձնասպանութիւն է գործել։ Հանգուցեալը մօտ 53 տարեկան էր. նա թողել է մի տոմսակ, որով խնդրում է ոչ ոքին չը մեղադրել, քանի որ մահը եղել է իր բաղձանքը։ Օդէսայի լրագիրներն ասում են թէ Պոպով ոչ թէ միայն Օդէսայում, այլ եւ ամբողջ Ռուսաստանում ճանչված էր խոշոր դրամագլխի տէր, ուրեմն անհաւատալի են պտտւող լուրերը, իբր թէ նա անձնասպանութիւն է գործել իր գործերի անյաջողութեան պատճառով։ Գուցէ անձնասպանութեան որ եւ է ուրիշ մեզ անյայտ պատճառ եղած լինէր։ Պոպովի թաղումը կատարվեց կրօնական ծիսակատարութեամբ եւ շատ փառաւոր կերպով։ Գործարանի բանւորների մի քանի հարիւր ընտանիքներ առ այժմ մնացել են առանց գործի։»

—Տեղական լրագիրները հաղորդում են, որ Թիֆլիսաբնակ մի հրէուհի, Մարիամ անունով, ընդունեց հայ-լուսաւորչական դաւանութիւնը եւ նոյեմբերի 11ին, չորեքշաբթի օր, մկրտվեց Թիֆլիսի հայոց Ջրգբաշէն եկեղեցում, Արաքսիա անունով։

—Լսում ենք, որ Հրատարակչական ընկերութիւնը մտադիր է հրատարակել Կ. Պոլսի յայտնի գրականագէտ Պարաղաչեանի «Բնական պատմութիւնը»։

—Այս օրերս արտասահմանից վերադարձաւ Թիֆլիս օրիորդ Վարդուհի Յակոբեան, որը վեց տարի արտասահմանում ուսում առնելուց յետոյ՝ աւարտեց համալսարանական ուսումը եւ արժանացաւ շվէյցարական Բեռն քաղաքի համալսարանի փիլիսոփայութեան դոկտորի աստիճանին։

Վահան պէյ Ազարէքեան, Տէր եւ Տիկին Տէյիրմենճեան, Մարկոս եւ Կարապետ էֆէնտիք Ազարէքեան, Տիար եւ Տիկին Տէօքմէճեան, Տիար եւ Տիկին Երեցեանց, Մսըրեան, Ալպրօ եւ Գավաֆեան ընտանիքը ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն զմահ՝

ՎՍԵՄ. ՍԱՐԳԻՍ ԷՖԷՆՏԻ ԱԶԱՐԷՔԵԱՆԻ

որ իւր մահկանացուն կնքեց ի հասակի 65 ամաց, ի խոր սուգ համակելով իւր զաւակները, եղբայրը եւ համայն պարագաները։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, կիրակի, 29 նոյեմբերի, ժամ 7ին, Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցին ուր փոխադրուած է հանգուցելոյն մարմինն, եւ անտի պիտի տարուի Ֆէնիգիւղի գերեզմանատունը։ 359

ՏԻԿԻՆ ՀԱՄԱՍՓԻՒՌ ԳԱՐԱԵԱՆ
ԿՈՂԱԿԻՑ
ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ ՅԱԿՈԲ ԷՖ. ԳԱՐԱԵԱՆԻ

Յետ կարճատեւ հիւանդութեան կնքեց իր մահկանացուն ի խոր սուգ համակելով իւր զաւակները, թոռունքը եւ համայն ընտանիքն։

Յուղարկաւորութիւնն պիտի կատարուի վաղը կիրակի, ի ժամ 1ին, Սկիւտարու Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ ուր փոխադրեալ է հանգուցելոյն մարմինն, եւ անտի պիտի ամփոփուի տեղւոյն գերեզմանատունը։

Սկիւտարու շոգենաւը ժամ 8ին կը մեկնի Կամուրջէն։ 360

Ներքին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը փառաւոր կառքի մը մէջ բազմած՝ միջօրէին նոյն մզկիթը գնաց եւ ուրբաթու աղօթքը կատարէ յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Սէլամլըքի հանդէսը դիտելու համար հիւրանոյին մէջ կը գտնուէին ռուսական դեսպանն ու առաջին թարգմանը, ֆրանսական դեսպանն, առաջին թարգմանն ու զինուորական կցորդը, հօլանտական դեսպանն ու կինը, ռումենական դեսպանն, որդին ու առաջին թարգմանն, իտալական դեսպանատան պահակ շոգենաւին հրամանատարն ու սպայք, Բէժիի տնօրէն Պ. Ֆօրնի, պուլկարական գործակատար Պ. Տիմիթրօֆ եւ երեսունէ աւելի օտարազգի զբօսաշրջիկներ։ Ներկայից ոմանք սեննկապետաց միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԸՆԿՈՒՅՈՒՄ.— Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանը մասնաւոր ունկնդրութիւն մը շնորհեց նախ ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտօֆի եւ յետոյ ֆրանսական դեսպան Պ. Քամպօնի։

ՀՆՏԱԽՏ.— Տրապիզոնի մէջ նոյեմ. 25ի երեկոյէն մինչեւ 26, հնտախտէ 4 մարդեր վարակուեր են։ Նահանգին միւս կողմերուն մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

—Կարնոյ մէջ նոյեմբեր 24ին ու 25ին եւս հնտախտի ո եւ է դէպք չէ պատահած։ Երզնկայի մէջ նոյեմ. 24ին մէկ դէպք ու մէկ մահ։

—Քարբերդի կուսակալը նոյեմ. 25 թուականաւ հեռագրած է թէ նահանգին ամեն կողմերուն մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ վիճակի մէջ է։

ՊԱՂԷՇԻ կեդրոնին տասանորդի տուրքն, որ անցեալ տարի 316,960 ղրուշի վարձակալութեան տրուած էր, այս տարի 27,499 ղրուշի յաւելմամբ վարձակալութեան տրուած է։ Մէկ քանի գիւղերու տասանորդի տուրքն, որ անցեալ տարի 3538 ղրուշի վարձակալութեան տրուած էր, այս տարի ուղղակի պիտի գանձուի։ Կինճ գաւառի կեդրոնին տասանորդի տուրքն, որ անցեալ տարի 232,947 ղրուշ էր, այս տարի 4641 ղրուշ պակաս գումարով մը վարձակալութեան տրուած է։

ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՔ.— Մարաշի բանտին մէջ գտնուող տասն եւ չորս անձանց նկատմամբ տրուած վճիռները վճռաբեկ ատենի պատժական ճիւղին կողմէ վաւերացած, վճիռներն վերջնական հանգամանք ստացած եւ դատապարտեալք չարագործ անձեր ըլլալով, Դատական Նախարարութենէն հրահանգ խնդրուած է զանոնք շղթայակապ աքսորելու յատուկ ուրիշ վայր մը փոխադրելու համար։ Նախարարութիւնն ալ ծանուցած է Հալէպի վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազին որ այդ անձերը նոյն նահանգին կեդրոնական բանտը փոխադրուին։
(Թ. Հաքիքաթ)

ՋՈՒՐԵՐՈՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ.— Մայրաքաղաքիս ջրամբարներու ջուրերը կանոնաւոր կերպիւ մատակարարելու համար որոշուած ըլլալով ջուրերու տեսչութիւնը կանոնաւոր վարչութեան մը վերածել, Պետական Խորհրդոյ մէջ յատուկ յանձնաժողով մը կազմուած էր։ Այս յանձնաժողով օրինական ծրագիր մը պատրաստելով Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին մատուցած էր։ Ն. Բարձրութիւն եւս արժան դատած է ջուրերու ճամբայներուն մէկ քարտէսը պատրաստել գիտնալու համար թէ ջուրի ճամբաներու ո՛ր մասերը նորոգութեան կարօտ են։ Առ այդ յատկացեալ պաշտօնեայք քարտէսներու պատրաստութիւնն աւարտելու վրայ են։ Ջուրի վարչութիւն մը կազմակերպելու խնդրոյն առթիւ, կ՚ըսէ Հաքիքաթ, ջուրերու տեսչութեան հին ու նոր հաշիւները տեսնուելով հաստատուած է թէ կարգ մը զեղծումներ գործուած են որով պէտք եղածն ի գործ պիտի դրուի։

ՏԱՍԱՆՈՐԴԻ տրոց կանոնագրոյն 15 րդ յօդուածը կը տրամադրէ որ գաւառակի մը գլխաւոր բերքերէն որուն որ հնձելու ժամանակը մօտենայ, ամիս մը առաջ գաւառակին Իտարէի ժողովը հրապարակաւ կը ձեռնարկէ նոյն բերքի տասանորդի տուրքը վարձակալութեան տալու աճուրդին։ Առեւտրական Նախարարութիւնը նկատելով որ այլ եւ այլ տեղեր, օրինաց այս տրամադրութեանը հակառակ, աճուրդը ժամանակին չկատարուիր, որով երկրագործն ստիպուած ըլլալով իւր հունձքը չվերցնել մինչեւ որ տասանորդը չը տայ, հունձքը երկար ատեն անձրեւի ու ձիւնին տակ կը մնայ եւ այդպէս թէ երկրագործն եւ թէ ելմտական գանձը կը վնասուին, խնդրած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսէն հարկ եղած հրամաններն տալ որպէս զի աճուրդի գործողութիւնք ժամանակին կատարուին։ Ելմտական Նախարարութիւնն, եպարքոսական հրամանաւ, հարկ եղած հրահանգը տուած է որոց որ անկ է։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— Ինչպէս յայտնի է, Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ Բ. Դրան մէջ վիճակագրութեան դիւան մը հաստատուած էր եւ Ն. Վեհափառութիւնն հրամայած էր որ իւրաքանչիւր կուսակալութիւն ամեն տարւոյ վերջը նահանգին ամեն կողմը պատահած դէպքերու վրայ վիճակագրութիւն մը պատրաստելով ղրկէ Ներքին գործոց Նախարարութեան։ Նոյնպէս օտար երկրաց մէջ գտնուող օսմանեան դեսպանք եւս իւրաքանչիւր տարւոյ դէպքերու ու գործառնութեանց վրայ վիճակագրութիւն մը պատրաստելով ղրկեն Արտաքին գործոց Նախարարութեան։

Նախարարաց Խորհուրդն այդ խնդրոյ մանրամասնութեանցը վրայ խորհրդակցութիւններ կատարելով որոշում մը տուած է, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով։ Նահանգներն եւ օսմանեան դեսպանատուններն ղրկուելիք վիճակագրութեանց ցուցակներու նմոյշները պատրաստուելով ի կայս. Պալատ ղրկուած են Վեհ. Սուլթանին մատուցուելու համար։ Այդ նմոյշներ եթէ կայս. Իրատէով ընդունելի դատուին, անմիջապէս պիտի ղրկուին կուսակալութեանց եւ օսմանեան դեսպաններուն։

ԴԵՂԻ ՍԽԱԼՈՒՄ.— Երէկ հետեւեալ ցաւալի դէպքը պատահեցաւ Օրթագիւղի մէջ։

Գիւղին մէջ, պատուաւոր ընտանիքի մը պատկանող մանկամարդ հայ տիկին մը ծննդաբերութեան վիճակի մէջ կը գտնուի։ Հրեայ բժիշկ մը, որ կ՚երեւի թէ ձեռքի տակ կը գտնուէր, անմիջապէս կը բերուի։ Բժիշկն, որ միանգամայն մանկաբարձ ալ էր, կը քննէ, կը զննէ հիւանդը բժշկականօրէն եւ անմիջապէս դեղագիր մը կը պատրաստէ։ Դեղերն երկու տեսակ էին, մին դուրսէն գործածելի, միւսը ներսէն. դուրսէն գործածելին «Աստ-ֆէնիգ» էր։ Հրեան, փափկանկատ հոգածութեամբ, կ՚որոշէ հակել հիւանդին քով եւ դեղերն ինք իր ձեռքով տալ անոր, վախնալով որ տնեցիք, արդէն երկիւղով համակուած, շփոթելէն եւ դուրսէն գործածելի դեղը չխմցունեն հիւանդին։

Դեղերը պատրաստ են. բժիշկը կ՚առնէ սրուակներէ մին եւ պարունակութիւնը կը խմցունէ տիկնոջ։ Բայց հազիւ թէ դեղը կոկորդէն վար իջած, խեղճ կինն աներեւելի տագնապի մը կը մատնուի, կը գալարի անտանելի ցաւերով։ Բժիշկը կը շփոթի, ի՞նչ եղած է. ի՞նչ պիտի ըլլայ, ուրիշներուն վերագրած սխալն մէջ ինքն իսկ ինկած է. դուրսէն գործածելի դեղը, Աստ-ֆէնիգը խմցուցեր էր խեղճ հիւանդին փոխանակ ներսէն գործածելիին։

Անմիջապէս բժիշկներ կը բերուին տիկնոջ մօտ, պէտք եղած դարմանները կ՚ըլլան եւ առատ կաթ կը տրուի թոյնին ազդեցութեան առաջքն առնելու համար. եւ թէեւ տիկինը, շնորհիւ ուրիշ բժիշկներու խնամքին, կ՚ազատի վտանգէն, բայց, աւաղ որ զաւակը կը ծնի անշնչացեալ։

Այժմ, ոստիկանութիւնը պատասխանատուութեան ենթարկած է հրեայ բժիշկը։

ԱՓԻՈՆ.— Զմիւռնիոյ, Սելանիկի եւ ուրիշ նահանգաց ոմանց ափիոնի վաճառականք բազմաստորագիր հեռագրեր ուղղած են առ Բարձր. Մեծ-Եպարքոս՝ ի մասին այն վնասուց որք առաջ պիտի գան՝ Թուրքիոյ ափիոնի բերքը մենավաճառի վերածուելէն։ Ն. Բարձրութիւն այդ հեռագրերն յատուկ պաշտօնագրով մը յանձնած է Առեւտրական եւ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ վարչութիւնն հետեւեալ շրջաբերական-հեռագրերն ուղղած է քարանթինայի կայաններուն.

Որոշմամբ առողջապահական բարձրագոյն խորհրդոյն, առանց ուղեւորի Օտեսայէն եկող նաւերը նոյեմ. 24—դեկտ. 6էն յետոյ հնգօրեայ քարանթինայի պիտի ենթարկուին ի Սինոպ կամ ի Գավաք, ըստ կամս։ Նոյն նաւահանգիստէն ուղեւորով եկող նաւուց համար դրուած տասնօրեայ քարանթինան անփոփոխ կը պահուի եւ պիտի մաքրուի ի Սինոպ։

—Իտալիայէն ինչպէս նաեւ Միջերկրականի եգիպտական նաւահանգիստներէն եկող նաւերուն համար մինչեւ ցարդ դրուած քարանթինան ջնջուած է եւ անոր տեղ հաստատուած է բժշկական խիստ այցելութիւն մը որ ի գործ պիտի դրուի նոյեմ. 24. դեկտ. 6էն յետոյ մեկնող բոլոր նաւերուն համար։

—Միջերկրականի ֆրանսական նաւահանգիստներէն ուղեւորով կամ առանց ուղեւորի եկող նաւերը 24 ժամու հսկողութեան պիտի ենթարկուին առողջապահական բժիշկ ունեցող նաւահանգստի մը մէջ, նոյեմ. 24. դեկտ. 6էն սկսեալ։

—Դանուբի եւ Սեւ ծովու պուլկարական նաւահանգիստներէն (մինչեւ Վասիլիքօս) առանց ուղեւորի եկող նաւերը նոյեմ. 24էն յետոյ երեքօրեայ քարանթինայի պիտի ենթարկուին ի Գավաք։ Մեր սեպտ. 19ի շրջաբերականաւ հաստատեալ տասնօրեայ քարանթինան, այդ կողմերէն ուղեւորով եկող նաւերուն համար, նոյն կը մնայ։

* *

Այս առաւօտ, առողջապահական վարչութիւնը մեզ կը հաղորդէ երկու նոր շրջաբերական-հեռագրեր.

Որոշմամբ առողջապահական բարձրագոյն խորհրդոյ, ցամաքի ճամբով (Ադրիական ծովէն մինչեւ ի Բլավա) Գարատաղէն եկող ուղեւորք երեքօրեայ քարանթինայի պիտի ենթարկուին, նոյեմ. 24. դեկտ. 6էն սկսեալ։

— Ադրիականի աւստրօհունգարական նաւահանգիստներէն առանց ուղեւորի եկող նաւերը երեքօրեայ քարանթինայի պիտի ենթարկուին առողջապահական բժիշկ ունեցող նաւահանգստի մը մէջ, նոյեմ. 24. դեկտ. 6էն սկսեալ։ Միեւնոյն տեղերէն ուղեւորով եկող նաւուց համար նախապէս հաստատեալ հնգօրեայ քարանթինան ըստ առաջնոյն պիտի մաքրուի Քլազոմէնի, Պէյրութի, Ափրիկեան Տրիպոլոյ կամ Վալոնայի նաւահանգիստներուն մէջ։

27 Նոյեմ. 1892

Ընդհ. Տնօր.
ՏՈՔԹ. ՔՕԶՕՆԻ

ԱՆԱԿՆԿԱԼ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ.— Երէկ, հելլենական հիւպատոսարանի դատարանին առջեւ տեղի ունեցաւ դատն այն ամուսնութեան որուն շարժառիթն է մէկ միլիոն ֆր.ի հարստութեան մը իւրացումը։ Երկիւտս օրիորդներուն խնամակալ Պ. Սեվաստոպուլօ՝ դատ կը բանար ինքնակոչ ամուսին Պ. Վերոնիքիի դէմ, ամուսնութիւնը չեղեալ վճռել տալու համար։ Հետաքրքիրներու բազմութիւն մը խռնուած էր ոչ միայն դատարանին մէջ, ունկնդրաց յատուկ շրջափակն, այլ մինչեւ իսկ նըրբանցքներուն մէջ։ Պ. Սեվաստոպուլոյի փաստաբաններն էին Պ. Լիր Մաիրաքա եւ Ա. Մարօլի, իսկ Պ. Վերոնիքիինը Պ. Մալիատէս եւ Քարավօքիրօս։

Կարելի է երկարել այս զարմանալի գործին դատավարութիւնը, փաստաբաններն իրենց իրաւագիտական ամենէն ճարտար ձեւերն ու փաստերն սպառեն, բայց շահեկան պարագան սա է որ, Պ. Վեռոնիքի շուզելով այս ամեն աղմուկին ներկայ գըտնուիլ, հելլենական շոգենաւ մը նստեր է երէկ, ընկերակցութեամբ իւր ծաղկատի տիկնոջ, եւ բաժներ է մայրաքաղաքէս, ուր անմռունչ յիշատակներ ունի թողած, դէպի Պիրէոն եւ անկից Աթէնք երթալու համար։ Երջանի՜կ ամոլ։

ԱՐԿԱԾ ՄԸ Ի ՄՈՒՇ.— Մուշէն կը գրուի հոկտ. 27 թուականաւ թէ քաղաքէն մէկ ժամ հեռի Տէրքավանք գիւղին մէջ արկած մը պատահած է Ճարութիւն աղաի տան մէջ։ Կէս գիշերուան սովորականէն աւելի կրակ վառուած էր կերակուր եփելու համար, եւ խոհանոցին մօտ կար ծխախոտ չորցնելու տեղ մը. կրակին վրայ անհոգ տղաքներ չափէն աւելի խոտ նետած ըլլալով, խոհանոցն ու մօտակայ շէնքը կրակ առեր եւ այրող ծխախոտին պատճառած «նիքօթին»ի ոգին խեղդամահ ըրեր է ինը տղաքներ եւ չափահաս մարդ մը, եւ ուրիշ երկու չափահասներ մահամերձ վիճակի մէջ ինկեր են։ Արկածը գիշեր ատեն պատահելուն պատճառաւ, գիւղացիք ժամանակին չեն կրցեր հասնիլ, որով մահացու մուխը անարգել կատարեր է իւր գործը։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ պարտուց վարչութեան ֆրանսական պատուիրակ Պէրժէ հրամանատարն ի մօտոյ արձակուրդով պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս ի Ֆրանսա, իր հօրեղբօր մահուան պատճառաւ։

ԴՈՒՄՊԱՐԻ ԷՖԷՆՏԻ, տնօրէն կայս. Դիտարանին, տասն եւ հինգ օրէ ի վեր հիւանդ է եւ անկողնոյ կը ծառայէ։

ԱՏԱՆԱՅԷՆ կը գրեն թէ խոզակի բերքն այս տարի առատ է բաղդատմամբ նախորդ տարիներուն եւ թէ բամպակի գինն ալ բարձրացած է։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ, եպարքոսական հրամանաւ, հրահանգ ղրկած է Թաղապետութեան շրջանակաց որ փլչելու վտանգ սպառնացող շէնքերու, պատերու եւ այլոց նկատմամբ քննութիւններ կատարուելով հարկ եղածն ի գործ դրուի։

ՊՈՆԿՕՎՍՔԻ պէյ, որ իբրեւ առողջապահական քննիչ Զմիւռնիա եւ Սէլանիկ գընացած էր, երէկ մայրաքաղաք դարձաւ։

ԱՐԿԱԾ.— Անցեալ գիշերուան փոթորկի պահուն Թօփհանէի շրջակայքը մէկ քանի տուներ փլեր են եւ գիշերապահ մ՚ալ փլատակաց տակ մնացեր է։

—Երէկ առաւօտ Գըզ-գուլէի առջեւ մավունա մը ընկղմեցաւ ալիքներու սաստկութենէն։ Մէջը գտնուողներն ազատուեցան։ Մավունան ջուրի տակառներ բեռցած էր։

—Անցեալ գիշերուան փոթորկի պահուն ի Կէօք Սու, Չրի ընկերութեան կողմէ շինուած ջրամբարի պատերու մէկ մասը փլեր եւ հեղեղ մը գոյանալով գործաւորաց յատուկ տնակներն փլցուցեր է։

ԶՄԻՒՌՆԻԱՑԷՆ կը գրեն թէ արմտեաց առեւտուրը կայուն վիճակ մը ունի, որովհետեւ անցեալ տարիներու նման Եւրոպայի հրապարակներն արմտիք չեն գներ։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ այս տարի Եւրոպայի մէջ մետաքսի գինը խիստ բարձր ըլլալով, Սէլանիկի մէջ մետաքսի առեւտուրի վրայ մեծամեծ գործեր կատարուեր են եւ թէ Հանրային Պարտուց վարչութեան Սէլանիկի ճիւղն այս տարի մէկ միլիոն ղրուշի հասոյթի աւելցութիւն մը ունեցած է նախորդ տարւոյն հետ բաղդատմամբ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Դրամատան համար կառուցեալ շէնքը խիստ զարդարուն կերպիւ պիտի կահաւորուի։

ԷՐԷՆՔԷՕՅԻ մէջ կառուցուելու վրայ եղող աւշակի (ամմօնիաք) գործարանի շինութիւնը Քաղաքապետութեան կողմէ դադրեցուցուած էր հանրային առողջութեան վնասակար ըլլալուն համար։ Այս անգամ գործարանին տէրը շինութիւնը շարունակելու համար արտօնութիւն խնդրած ըլլալով, Քաղաքապետութեան կողմէ յանձնաժողով մը ղրկուեցաւ երէկ նոյն տեղն հարկ եղած քննութիւնները կատարելու համար։

ԿՐԹԱԿԱՆ Նախարարութեան եւ Պետական Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, աղջկանց արհեստական գիշերօթիկ վարժարանի արդի շէնքին տեղ նոր շէնք մը պիտի կառուցուի։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆԸ.— «Հագիգաթ» կիմանայ թէ Տրապիզոնի նամակատան տնօրէն Էտհէմ էֆէնտի եւ քարտուղար Օսման էֆէնտի պատասխանատուութեան ենթարկուած են, որովհետեւ ժառանգական դատի մը վերաբերեալ պաշտօնագրեր, որք Դատական նախարարութեան կողմէ Տրապիզոնի ընդհանուր դատախազին ղըրկուած էին, նոյն տեղի նամակատան մէջ կորսուեր են։

ՀԱՆԵԱՅԻ (Կրէտէ) հելլենական ընդհանուր հիւպատոս կարգուած է Պ. Մարիսթաքի եւ Բ. Դուռը վաւերացուցած է անոր պաշտօնը։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ դեսպան Վսեմ. Միրզա Էսատուլլահ խան հիւանդ է մէկ քանի օրէ ի վեր։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ Ըրտվան փաշայի որդի Բէշատ պէյի ամուսնութիւնն՝ հաշուակալութեան դիւանի անդամ Մուճիպ պէյի աղջկան հետ, կատարուեցաւ այս հինգշաբթի օր, քաղաքապետ փաշայի բնակարանին մէջ, ի Շիշլի։

ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ամենագեղեցիկ եւ խիստ ամուր ակռայներ դնել, առանց քիւքի, առանց զսպանակի եւ առանց արմատներն հանելու. արտասանում եւ ծամողութիւն կատարեալ. ապահով յաջողութիւն երկու դարմանումով։

Կատարեալ գոհունակութենէ ետք վըճարում. Տոքթ. Պառի, թիւ 374, Բերա, Մեծ փողոց, ֆրանսական դեսպանատան դիմացը, ամեն օր ցորեկուան ժամն 9էն (Ռ. Ե.) մինչեւ իրիկուան 5ը։

ՓՈԹՈՐԻԿ.— Կայս. Դիտարանին կողմէ տեղեկագրուած է թէ երեքշաբթի գիշերուան փոթորիկն առաջ բերող հարաւային սաստիկ հովն մէկ երկվայրկեանի մէջ քսանէն մինչեւ քսան եւ հինգ մեդր արագութիւն ունէր։ Երբեմն սաստկութիւնն աւելնալով մինչեւ քսան եւ եօթ մեդր արագութիւն ունեցած է։

ՀՐԴԵՀ.— Այս գիշեր ժամ 2 ին Պոլսոյ Ֆաթիհ թաղի Չըքըրըճը Քէմալէտտին թաղին մէջ հրդեհ ծագեցաւ փայտաշէն մեծ ապարանքէ մը, որուն մէկ մասը վարժարանի վերածուած էր։ Հրդեհն սկսած էր վարժարանի մասէն։ Թէեւ չորս կողմէ օգնութիւնք հասան, սակայն ամբողջ ապարանքն այրեցաւ։

ՌՈՒՍՈՒԹՕՅԻ նախորդ կառավարիչ Նէճիպ փաշա երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց։

ԶՄԻՒՌՆԻԱՑԷՆ կը գրեն թէ ձիհնկաս իշխանութիւնը հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է ջնջելու համար այն վնասակար ճճիներն որք նոյն նահանգին նարինջի ու լեմոնի ծառերուն կը վնասեն։

Վաղը գիշեր Շանզաւէ Պալըքի թատրոնին մէջ պիտի ներկայացուի Լա Պէլ Էլէն ի նպաստ Պ. Ակաեանի։

Տես չորրորդ երես ԲՐԷՆԹԱՆԻ մեծ վաճառատան ծանուցումը։

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 9 դեկտ.— Դատական նոր նախարար Պ. Պուրժուա յայտարարեց խորհրդարանական քննիչ յանձնաժողովոյն թէ Բանամայի գործին ամբողջ պարունակութեան (տօսիէն) պիտի յանձնէ իրենց, եւ կառավարութեան հետ համաձայնութեամբ, յանձնաժողովը պիտի որոշէ թէ ի՛նչպիսի զգուշական միջոցներ ձեռք առնուլ պէտք է, որպէս զի Բանամայի գործին մէջ ամբաստանիչներուն եւ ամբաստանեալներուն իրաւունքներն ոտնակոխ չըլլան՝ կանուխէն այս դատական թղթոց երեւան գալուն պատճառաւ։ Այս յայտարարութեանց վրայ, յանձնաժողովոյն եւ կառավարութեան մէջ համաձայնութիւնը կատարեալ է։

—Ընդհանուր դատախազ Պ. Քընէ տը Պօրբէռ Վճռաբեկ Ատենի նախագահ անուանեցաւ։

—Քննիչ յանձնաժողովը լսեց երկու երեսփոխաններն՝ Տիւկէ տը լա Ֆօքոնռի եւ Պոռի, չէքերու մասին։ Պ. Պոռի ըսաւ թէ Բանամայի յանձնաժողովոյն անդամ ըլլալով, 25,000 ֆր.ի առաջարկ մ՚եղաւ իրեն եւ անդամներէն իւրաքանչիւրին՝ եթէ պարգեւաւոր փոխառութեան ծրագիրը քուէարկեն։

ՊԵՐԼԻՆ.— Հակահրէական Ալվարտ, «Հրէական հրացանք» անուն գրքոյկին հեղինակն, հնգամեայ բանտարկութեան դատապարտեցաւ, Պ. Լէօվէի եւ Ընկ. Քիւնէի զինագործարանին դէմ վաստահամբաւիչ բաներ գրած լինելուն համար։

ՍՈՖԻԱ.— Աւստրիա-Հունգարիայէն եւ Սերպիայէն եկող ճամբորդներու քառանթինան երեք օրուան իջաւ։

ԳԱՀԻՐԷ.— Եգիպտական կառավարութեան լուր եկաւ թէ Օսման Տիկնա օգնութեան կը սպասէ. մտադիր է Թոխարի վըրայ յարձակիլ։ Սուտանցիք իտալեան ստացուածոց կը սպառնան եղեր։

ՓԷՇԹԱ.— Ձեան պատճառաւ Փէշթայէ կառախումբ չի մեկնիր։ Արատի կառախումբը բախեցաւ ճամբայն մաքրող վայրաշարժի մը։ Երկու պաշտօնեայք վիրաւորեցան։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 28 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

ամիս Լոնտրայի վրայ	110 5/8
3 » Փարիզի »	22 72 1/2

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ զոց. [Միաց. Դ. Սէրի]	23 37 1/2
Բերայի մէջ »	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ »	23 39
Կէս օրին	24
Թահվիլաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ	82 20
» » ժամ 5ին	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառ. Թիւն	Սէրի	55 1/4
»	»	31 1/4
»	»	24 10

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 10
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	8 06
Պանք տը Քօնս.	» »	5
Սօս. Շանժ է վալէօր	» »	4 26
Րէժի	» »	16 16
Թրամուէյ	» »	627 1/2
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	91 3/4
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		80

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	88
Անգլիական ոսկի	»	110 27
Մարք Գերմանական ոսկի]	»	107 20
Իմբէրիալ	»	90
Ֆլորին	»	51 20
Ռուսլ Թղթադրամ	»	9 13
Մեծ. արծաթ [տարբ.]	»	107 31
Մանր արծաթ	»	103 10
Մէթալիք	»	97
Թասֆիյէ	»	— —
մկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 9 Դեկտեմբեր

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	100 05
» » 4 1/2 %	105 40
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	21 90
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	477 50
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	432 50
Օսմանեան Երկաթուղի	91 75
» Րէժիի բաժնեթուղթք	368 75
Պանք Օթօման	597 50
Քրէտի Լիօնէ	783 75
Իտալական Ռանթ 5 %	93 37 1/2
Եգիպտական միացեալ	— —
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 14
Օսմանիյէ Օսմանեան քօնսօլիտէ)	377 50

ԼՈՆՏՈՆ, 9

Անգլ. քօնսօլիտէ	97 37
Օսմ. » Սէրի Դ.	21 56
» » » Ա.	55 1/4
» » » Բ.	31 1/4
» » » Դ.	22 7/8
Օսմ. փոխառութիւն 1871	96 1/4
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լոն)	93 1/4
Պանք Օթօման	13 3/4
Այտընի երկաթուղի	19
Դասապայի երկաթուղի	11 1/2
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	98 3/4
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	103 1/4
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոչիլտ)	103 1/4
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 324

ՎԻԵՆՆԱ, 9.

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	120 40
» Փարիզի »	47 82
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթք	172 50
» Երկաթուղի	45 30

ՊԵՐԼԻՆ, 9

Օսմանեան Երկաթուղի	91
Օսմ. Րէժի	182 50
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 235
» Փարիզի »	80 60

ՓԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

ՓԱՐԻԶ, 9

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	110 07 1/2
Եգիպտական միացեալ	— —

Օսմ. քօնսօլիտէ Սէռի Դ.	21	92½
Օսմ. երկաթուղի	91	75
Օսմ. Ռէժի	369	37½
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	477	50
Բրիօրիթէ Թիւրք	432	50
Պանք Օթօման	—	—
Օսմանիյէ	—	—

ՍՐՈՒԱՆՁՏԵԱՆՑ
ՏԷՐ ԳԱՐԵԳԻՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՀԱՅ. ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

Դառնագոյն է վիճակ զգայուն մարդոյ՝ տեսնել ափ յափոյ բաժանումն իւր սիրելեաց և մեռելոց անողոքելի հարուածով մանգաղին, որ անդադար կը հնձէ տարաժամ զայնպիսիս իսկ, որք հանդիսացած են իւրեանց կրօնական հանգամանօք մխիթարիչ լինել իւրեանց շուրջը գտնուած մարդոց վշտաց, իւրեանց շնչով և զգալի օրինակաւ։

Այդ դառն պարագայի մէջ կը գտնուէր Հայ ժողովուրդը մի ամիսէ ի վեր, երբ իմացած էր թէ՝ Գարեգին Եպիսկոպոս Սրուանձտեանցի գայրագին հիւանդութիւնն մահաբեր պիտի լինի, անընդունակ լինելով բժշկական ամենայն ճարտար դարմանաց։

Զուշացաւ այդ տխուր օրն, և ահա Նոյեմ. 17, երեքշաբթի առաւօտ՝ մայրաքաղաքիս ամեն ազգային շրջանակների մէջ տրտմութեամբ կը հնչէր շշունջիւն մը՝ թէ այլ ոչ ևս է ի կեանս Գարեգին Սրբազան։

Տխուր էին և սգամած ամեն դէմք այդ օր, քանզի աւա՜ղ, Հօտն իւր հովիւն ու այցելուն, Բեմն իւր քարոզն ու վարդապետն, Սեղանն իւր տաճարապետն, Ուսումնարանն իւր կրօնուսոյցն, Դպրութիւնն իւր ընթերցողն ու հետազօտիչն, Աւետարանն իւր բացատրողն ու մեկնաբանն, Եկեղեցին իւր առաքինի տեսուչն— օրինակելի եպիսկոպոսն, միանգամայն կորուսին։

Այլ սակայն, ըստ որում այս էին օրհնեալ կամք Արարչին, բովանդակ ուխտ սուրբ եկեղեցւոյ Հայոց, հետեւեալ օրը համակերպութեամբ և հնազանդութեամբ օրհնեցին որպէս զանքննելի կամս բարձրելոյն, նոյնպէս եւ զկնչառակ ի Տէր հանգուցելոյն, ձայնակցելով հանդիսական օրհնաբանութեանց և մաղթանաց՝ յեկեղեցւոյ մինչեւ ցգերեզման Թաղին Բերայի, ուր ամփոփեցաւ մարմինն յուսով յարութեան Յիսուսի փրկչին։

Իբրեւ երեսնամեայ ծանօթ և բարեկամ նուիրելով այս սիրադրոշմ տողեր հանգուցեալ Սրբազանի յիշատակին, կը յաւելում աստանօր նորա համառօտ և ստոյգ կենսագրութիւնն, քաղելով յիւր գրուածոց մեծաւ մասամբ։

ԳԱՐԵԳԻՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՍՐՈՒԱՆՁՏԵԱՆՑ ծնեալ է ի Վան քաղաքի Այգեստանը յամին 1840 դեկտեմբեր ամսոյ մէջ, և մկրտուած Ցանկոտների Եկեղեցում, Ցովհաննէս անուամբ։

Իւր հայրը կը կոչուէր Աւետես Սանդենց, որ ապա ինքն փոխած է Սրուանձտեանց՝ երբ Գարեգին անունն ստացաւ ի դպրութեան և ի վարդապետութեան։

Նախնական ուսումն ստացած է Ցանկոտների Եկեղեցւոյ վարժարանը, և ապա Վարագայ Վանքը, լինելով ի կարգս առաջին աշակերտաց Վարագայ Վանահայր վարդապետին որոյ հետ 1861 Թուին գնաց ի Թիֆլիս, և շրջեցաւ մի քանի քաղաքներ, և գրեց իւր ճանապարհորդութեան տպաւորութիւններն, դէպքերն և նկարագիրներն, որք յայնժամ հրատարակեցան Կ. Պոլսոյ «Մեղու» օրագրի մէջ, գնահատուելով բոլոր ընթերցողներէն։

Յաջորդ տարին իւր աշակերտակիցներէ միոյն հետ վերստին շրջեցաւ նոյն տեղերը, և ամիսներով մնաց Շուշի քաղաքի մէջ, հիւրասիրուելով բարեյիշատակ Հախումեանց Համբարձում Աղայէ, և ներկայ գտնուեցաւ այն բանակցութիւններուն զորս Ղարաբաղի ազգայինք ունէին իրենց վիճակաւորի և ուսումնարանի մասին։

Երբ «Արծիւ» հանդէսը կը հրատարակուէր Վարագայ Վանքի մէջ, Սրուանձտեանցի գրուածներով կը զարդարուէր թէ՛ յայտնի ստորագրութեամբ և թէ անստորագիր, որք անուշ հոտ և քաղցր համ ունէին. ինչպէս են «Շինական կեանք» և «Ս. Սահակ Պարթեւ» յօդուածներն։ Նախ աշխատակից և ապա տնօրէն եղաւ վերեւ յիշուած հանդէսին և միեւնոյն ժամանակ Վարագայ վարժարանին ուսուցիչ։ Իսկ 1862 Թուի վերջերն իւր վարդապետն տարաւ զինքն Մշոյ Ս. Կարապետի Վանքը, ուր տնօրէն և ուսուցիչ եղաւ վարժարանին, և յաջորդ տարին իւր խմբագրութեամբ սկսաւ հրատարակել նոյն կիսամսեայ թերթը, կատարելով միանգամայն հոգեւոր հօր գրագրութիւնը, և թղթակցելով «Մանզումէի Էֆքեար» և «Մասիս» լրագիրներուն։

Այն տարիները բանակցութիւններ կային Մշոյ առաջնորդարանին և Ս. Կարապետի վանքին ու Պատրիարքարանի եւ կեդր. Վարչութեան միջեւ, որոց վերայ եղած ամբողջ գրութիւններն Սրուանձտեանց կը խմբագրեր. եւ ի ներկայութեան և ի բացակայութեան Վանահօր՝ ամեն կնճռոտ ծառայութիւնք իւրեան բաժին ինկած էին։

1867ին Կարնոյ ազգ. վարժարանին տնօրէն կոչուեցաւ, ուր շարունակեց երեք տարի, և նոյն տարւոյ (1867) դեկտեմբերին՝ երբ Վարագայ վանահայրը տակաւին Եպիսկոպոս չէր եղած և կը գտնուէր ի Կ. Պոլիս, Հոգելոյս Տ. Պօղոս Ս. Պատրիարքէն հրամանագիր ղրկել տուաւ առ Կարնոյ Առաջնորդ Վեհապետեան Տ. Ցարութիւն Ս. Արքեպիսկոպոսն, ձեռնադրել զՍրուանձտեանցն վարդապետ ի վերայ վանուց Վարագայ, որ և կատարեցաւ։

1868ին Վարագայ վանահայրը դառնալով ի Պոլսոյ կ՚երթայ ի Մուշ, և անտի ի Վարագ, և անտի ի Ս. Էջմիածին և կ՚օծուի Եպիսկոպոս և դառնալով ի Մուշ Ս. Կարապետի վանքը, երբ 1869ին Կ. Պոլսոյ Պատրիարք կ՚ընտրուի, կը կարգէ զՍրուանձտեանց փոխանորդ նոյն վանաց, և ինքն կ՚ուղեւորի ի Կ. Պոլիս։

Երեք ու կէս տարի կը տեւէ Սրուանձտեանցի սոյն փոխանորդութեան պաշտօնն զոր վարեց ամենայն կանոնաւորութեամբ, և յորմէ յայժ գոհ մնացած էին թէ ուխտաւորք և թէ թեմականք. վանքի պարտքը գրեթէ ջնջուած էր, վանական եւ միաբանից պիտոյք առատացած, վարժարանն բարեկարգ, և եկեղեցին վայելչազարդ եղած էին. և գիւղերու մէջ վարժարաններ շինելու և եկեղեցիներ կառուցանելու նրպաստած և անձամբ աշխատած էր ողբացեալն Սրուանձտեանց։

Իւր հոգեւոր հայրը Պատրիարքութենէ հրաժարած էր, երբ Գարեգին վարդապետ Սրուանձտեանց Պոլիս հասաւ, և մէկ տարի Գույկունճուգի եկեղեցւոյն, և չորս տարի Գատըգիւղի եկեղեցւոյն Քարոզիչ եղաւ, վերջնոյս վարժարանին մէջ ուսուցչութեան պաշտօն եւս ունենալով, ինչպէս նաեւ Մէզպուրեան վարժարանի մէջ։

1876ին իւր հոգեւոր հօր հետ Զմիւռնիա գնաց Սրուանձտեանց վարդապետ, Եղեսեան Ցովհ. Եպիսկոպոսի թողած խնդիրները կարգադրելու, պաշտօն զոր Սրբազան Ներսէս Պատրիարք տուած էր նմա. ճարտարամտութեամբ եւ խոհեմութեամբ կարգադրեց ամեն ինչ, յորմէ գոհ մնացին թէ Պատրիարքարանն և թէ Զմիւռնացիք։ Այնուհետեւ էր որ տեղւոյն Առաջնորդական ընտրութիւնն կատարեցաւ օրինաւորապէս և Գեր. Մելքիսեդեկ վարդապետ Մուրատեանց Առաջնորդ ընտրեցաւ։

1879ին Ակնայ Առաջնորդ ընտրուած էր. յորժամ պաշտօնապէս հրաւիրուեցաւ երթալ իւր այս նոր վիճակ, չմերանեցաւ երբեք թողուլ զմայրաքաղաքն կամ հրաժեշտ տալ իւր պաշտօնէն, այլ սիրով գնաց և անդ եւս բոլոր ժողովրդեան սէրն առ ինքն գրաւեց։ Բայց իւր գործունէութիւնն սաստ եւս հանգիստ չթողին զինքն. Վանայ վիճակի սոյն սաստկացած էր, և Վանայ Սրբազան Առաջնորդն որ Առաքելական Ջանիւք անխտիր կը մատակարարէր սովատանջ ժողովրդոց ուտեստ և հագուստ, իւրեան օգնական խնդրեց զԳարեգին վարդապետ, և Ներսէս Պատրիարք հրամայեց երթալ։

Սրուանձտեանց արիաբար վաստակեցաւ իւր ծննդավայրին օգտակար հանդիսանալ, ուր և բաւական ժամանակ մնաց, մինչեւ որ պարտաւորեցաւ երթալ ի Բաղէշ, եւ դառնալ ի Պոլիս։

1885ին Առաջնորդ ընտրեցաւ Տրապիզոնի վիճակին, և 1886 յունիս 8ին նոյն վիճակին վերայ Եպիսկոպոս օծուեցաւ Տ. Մակար կաթողիկոսէն (1). 1888 Թուին Կ. Պոլիս եկաւ և Քարոզիչ կարգեցաւ Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ, և նոյն պաշտօնի մէջ ի Տէր հանգեաւ 1892 նոյեմբեր 17ին, հաւասարապէս վայելելով քահանայից և ժողովրդեան սէրն ու համակրութիւնը։

Տ. Գարեգին Սրբազան սոյն չորս տարի ժամանակամիջոցի մէջ օգտակար եղաւ Եկեղեցւոյ ծառայութեամբ, վարելով Կրօնական Ժողովոյ փոխ Ատենապետութիւնն արժանապէս, և ընտրուելով անդամ այլ կարեւոր Ժողովոց, և Արմաշու Դպրեվանուց խնամակալութեան և այլ զանազան մասնաւոր գործոց մէջ կարգադրիչ հանդիսանալով։

Տ. Գարեգին Եպիսկոպոս Սրուանձտեանց որչափ ի կեանս բարեհամբոյր էր, նոյնչափ բարի համբաւ և յիշատակներ կը թողու յետ ստոր կենաց։

Իւր հատուածներն ու յօդուածներն Ազգ. լրագրաց մէջ խիստ շատ են, Թիֆլիսի «Մեղու» լրագրի մէջ «Վարդ» ստորագրութեամբ, եւ Կ. Պոլսոյ «Մասիս» լրագրոյ մէջ «Հայ երէց» անուամբ։ Իսկ «Արեւելք»ի մէջ «Աշակերտ» ստորագրութեամբ։ Իւր Հաւաքածոյք ցրիւ կան ամեն պարբերական թերթերի մէջ, «Արեւելեան Մամլոյ», «Երկրագունտ»ի և «Մասիս» շաբաթաթերթի մէջ։

Բայց այս ամեն բարոյական յիշատակաց վերայ Սրուանձտեան Սրբազան յաւելցուցած է եղեր նիւթապէս և մի բարձր առաքինութեան յիշատակ, որ յետ իւր մահուան միայն յայտնի եղաւ, կտակելով հազար օսմ. ոսկւոյ մի կլորիկ գումար, հիմնելու համար Վանայ մէջ մի համեստ հիւանդանոց, և 30—40 ոսկւոյ գումար մի եւս Ս. Եղիշէ պատմագրի գերեզմանին վերայ գմբէթ մը կառուցանելու և տապանաքար մի դնելու համար, այս սրտառուչ բանիւք կնքելով իւր կտակագիր.

«Իբրեւ մանկանացս միշտ պարտաւոր ըլլալով մեռնելու, իբրեւ Քրիստոսի պաշտօնեայ արթուն գտնուելու համար, եւ իբրեւ նպաստ մը Ազգիս ընծայելու, սոյն կտակագիր գրեցի ի քաջառողջ վիճակի յաւուրս քարոզչութեան Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Բերայի»։

Յաւերժացի՛ Յիշատակ քո, ո՛վ բարեխիղճ պաշտօնեայդ եկեղեցւոյն Աստուծոյ, որ գիտացեր բարւոք գործածել քեզ շնորհեալ քանքարն, և Ազգէն ընծայեալ նուէրն Ազգին կը դարձունես հաւատարմաբար, ոչ ինքնդ չայլայլաբար վայելելով, և ոչ այլոց վայելել տալու անիրաւութիւնն գործելով. Օրհնեա՜լ լիցի Յիշատակ արդարոյդ յաւիտեանս. Ամէն։

Վկայէ
ՅՈՎՀ. ՔՀ. ՄԿՐԵԱՆ

(1) Հոգելոյս Տ. Ներսէս Պատրիարք սոյն Թուականէն գրեթէ ութ տարի յառաջ Եպիսկոպոսանալու վկայական տուած էր, բայց Սրուանձտեանց չէր վաղվաղած առ այն, համեստութեամբ։

ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՍՐԲՈՒՀԻ ՄԱՅՐԱՊԵՏԻ

Անցեալ կիրակի, Հասգիւղի Որբանոցին քսանեւհնգամեայ տարեդարձին օրը, գրքոյկ մը ի վաճառ հանուեցաւ սոյն հաստատութեան մէջ, փոքր ծաւալով, 108 երեսէ բաղկացեալ, Ն. Կ. Պէրպէրեան ճոխ տպագրութեամբ. Գրքոյկին հեղինակն է Հասգիւղցի երիտասարդ մը, Գրիգոր էֆ. Մարգարեան, անուն մը որ աշխարհագրութեան ու պատմութեան մէկ քանի դասագիրքերու վրայ և այլ և այլ ժամանակներու մէջ ազգ. թերթերու յօդուածոց ներքեւ տեսնուած է։ Մեր մէջ, թերեւս առաջին անգամն է որ հեղինակ մը պատեհութիւն կամ, լաւ եւս, բախտաւորութիւն կ՚ունենայ գծելու կնոջ մը կեանքին պարագաներն. ահա այս պատճառաւ իսկ այս գրքոյկ ամենամեծ չահեկանութիւն պէտք է ունենայ սա մերայնոց։ Շատերու ծանօթ է արդէն Սրբուհի Մայրապետ անունը. հոն ուր հայեր կան խմբովին հաստատուած, գիտեն, թէեւ հարեւանցի կերպով, թէ անձնուրաց կին մը բարեգործական հաստատութեան մը հիմնադիրն է եղած, ուր անոք անտէր աղջիկներ կը հոգացուին, կը դաստիարակուին. այսչափ միայն։ Հետեւաբար, անհունապէս բարեբաստ գաղափար մըն է զոր յղացած է Գրիգոր էֆ. Մարգարեան, ձեռնարկելով սանկ կնոջ մը բազմաբեղուն ու բազմակողմանի կեանքն հաւասարապէս ծանօթացունել ամենուս։

Գրքոյկին կողքին վրայ գրուած կայ Ֆէնըլօնի մէկ անմոռաց խօսքը. «մեծ հոգիները միայն գիտեն թէ ինչ մեծ փառք և հաճոյք կայ իր նմաններուն բարերարելուն մէջ»։ Խօսք մը որուն չքնաղ օրինակն հանդիսացած է Սրբուհի Մայրապետ։

Առաջին անգամ որ բանաս կենսագրութիւնը, լուսանկար պատկեր մը կը ներկայանայ աչքիդ. կին մը նստած է թիկնաթոռի մը վրայ, գիրք մը ի ձեռին։ Անկարելի է այդ կլորակ, լեցուն, անուշաչուրի դէմքը տեսնել և զմայլախառն յուզում մը և պատկառանք մը միանգամայն չզգալ. սեւ թիւլով մը ծածկուած է գլուխը մինչեւ ընքուիններն և ականջներուն տակէն դէպ ի ետեւ ձգուած է. աւելի հանդարտ, աւելի սրբենի դէմք չէ կարելի երեւակայել. նայուածքը կը կայնի հոն ու կը մնայ յափշտակուած, թմրած. կարծես բնաւ յոգնութիւն, խռովքնք, տառապանք, հոգիի ու միտքի յուզումներ հոն չեն դրոշմած աւեր մը, խոռոչ խորշում մը. երջանիկի, փափկակեացի երանաւէտ դէմք մը որ չէ տեսած թշուառութիւն, դժբախտութիւն. բայց երբ ուշադրութիւն ըլլայ աչուըներուն, պիտի տեսնուի դառնութեան, տրտմութեան արտասուախառն արտայայտութիւն մը որ մէկէն ի մէկ կը չքացունէ զգացուած նպաստաւոր տպաւորութիւնները բոլոր. Այդ կինը՝ Սրբուհի Մայրապետ Նշան Գալֆաեանն է։

Կենսագրութեան ամեն մէկ տողը սարսուռներ, ցնցումներ կուտայ զգացման. վսեմութիւն մը, անօրինակ անձնուիրութիւն մը կը հեղու, կը յորդէ գիրքին ամեն մէկ էջէն. հիացմամբ կը համակուի մարդ կարդալով անթիւ կուշնք, միս մինակ կնոջ մը անհատ յարատեւութեան, խիզախ ձեռնարկներուն շնորհիվ ձեռք բերուած սքանչելի արդիւնքները. յուսահատութիւնը կ՚երեւի թէ բոլորովին անծանօթ զգացում մը կամ, լաւ եւս, բառ մըն է եղեր Սրբուհի մայրապետին համար։

Հեղինակը մեծ խնամք տարած է ըստ ամենայնի չահեկան ընծայելու իր գործն և յայտնի կ՚երեւի թէ երկիւղած ու լողճամիտ աշխատութիւն մը տուած է անոր, գիտակցութիւնն ունենալով թէ այն կինն որուն կեանքը նկարագրելու փորձ կ՚ընէ, արժանի չէ լոկ վերիվերոյ, թեթեւ նկարագրութեան մը, և յաջողած է կատարելապէս ի վեր հանել ՄԵԾ ԿԻՆԸ։

Ըսել չէ թէ այսքան բեղմնաւոր կեանքի մը վերջին նկարագիրն ըլլալու է այս համառօտ կենսագրութիւն. զի, հեղինակն ալ, գրքոյկին վերջն, համեստութեամբ կը յայտարարէ թէ ինք ջանացած է բուն ծաղիկ լոկ ի վեր հանել, ուրիշ աւելի ճարտարագոյն գրիչներու թողլով մանրազնին կերպով, մարդկային, ընկերային, անհատական տեսակէտներով հաղեբանօրէն քննել անոր կեանքն ու գործերը։

Գրքոյկը կը բովանդակէ նաեւ պաշտօնական այլ և այլ գրութիւններ, վկայագրեր, յանձնարարականներ, կոնդակներ, և մայրապետին ընդարձակ կտակն, զոր ի գիր առած է վսեմ. Ստեփան փաշա Ասլանեան. նոյնպէս մայրապետին յուղարկաւորութեան հանդէսին ու որբանոցին քսանհնգամեայ յոբելեանին նկարագրութիւնները, և ի վերջէ այն պերճախօս ճառը, զոր Ռեթէոս էֆ. Պէրպէրեան արտասանեց սոյն յոբելեանի հանդիսին առթիւ։

Ինչպէս արդէն ծանուցինք, գրքոյկին հասոյթը, բարեպաշտիկ յամ գովելի գաղափարով մը, յատկացուած է շիրիմ մը կանգնելու Սրբուհի մայրապետի գերեզմանին վրայ, որ կը գտնուի հաստատութեան մատուռին մէջ։

Անտարակոյս, ամեն Հայ՝ սրբազան պարտաւորութիւն մը պիտի համարի հատ մը ունենալ այս եզական կնոջ կենսագրութենէն, որուն ընթերցումը կրնայ բազմադիմի օգտակարութիւններ ունենալ, առաքինութեան, ինքնօգնութեան, աշխատասիրութեան և յարատեւութեան կենդանի օրինակ մը ըլլալով։

ԵՐՈՒԱՆԴ

ՇՐՋԱԶԳԵՍՏԸ
(ՆՈՐԱՎԷՊ ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ)

Ա.

Մէկուն անունը Սաթենիկ, միւսինը Վարդան էր. նշանուած էին. հարսնիքը Ս. Սարգսին տեղի պիտի ունենար։ Վերջինը համակրելի դիմագծերով՝ բոցավառ աչքերով սիրուն երիտասարդ մըն էր։ Իր կեանքը վէպ մըն էր. եթէ մէկը թղթատէր անոր էջերը, մոլորանքը և գեղծումը գիրար ընդգրկած պիտի տեսնէր։ Բարի սիրտ մը ունէր սակայն, չարաբնոյթ չէր, ինչպէս կըլլան ընդհանրապէս շուայտ երիտասարդները։

Օր մը սեւորակ, փայլակնացայտ աչքեր, վարդափթիթ այտեր, հրաբուն գեղ մը անոր ստոյիկ սկզբունքները տարադրելով՝ քրձաձայներուն կռուանները փցուցած էին. անարատին, անմեղունակին հրապոյրը կարծես չքացուցած էր վաստուէր կեանքին համայրը։ Եւ որոշած էր կարգուիլ Սաթենիկի հետ։

Իսկ սա խելք մը ունէր կը թոցնէր նշանածին վրայ, անզբանիկ սիրոյ մը համակ բանաստեղծութեամբ, հրայրքով կը սիրէր զայն։

Բերայի կողմնակի թաղերէն միոյն մէջ խիստ ճարտար դերձակուհի մըն էր. ուղղամտութիւնը, անվհանգ աշխատասիրութիւնը ծանօթ ըլլալով նոյն իսկ օտարազգի կիներ անոր կը յանձնարարէին իրենց ծանր չրջազգեստները։

Երկու հոգի էին ինք և մայրը, նուաղ տարիքոտ համեստունակ կին մը որ կը գուրգուրար իր միակ աղջկանը, յոյսին ու ապաւէնին վրայ։ Ամուսինը շատոնց մեռած էր։ Սաթենիկ երկու օգնականներով մինչեւ երեկոյ կ՚աշխատէր ամեն օր իւրաքանչիւրը իր ճաշակին համեմատ գոհ ընելով։ Աղէկ կը վաստկէր՝ պզտիկ գումար մըն ալ աւելցուցած էր։ Երեկոյին երբ աշխատութիւնը դադրէր՝ մօրը հետ ճաշիկը ընելէ յետոյ կը փութար իր սենեակը քաշուիլ և դրան նիգը դնելով, պահ մը կը մտածէր ակնարկը անքթիթ սենեկին մէկ անկիւնը դրուած դարակին վրայ յառած։

Խոր լռութիւն մը կը տիրէր, զոր կը խըռովէին դուրսի կառքերու դղրդիւնը եւ հանրակառքերուն ժխորը։ Պայծառ լուսինը կը շողար վճիտ հորիզոնի մը վրայ։ Կենցաղասէրներ թատրոն կ՚երթային և կամ զբօսավայր, բնաւ չէր վրդովուէր դրսի կենդանութենէն. ո՛չ թատրոն կ՚երթար, ո՛չ զբօսավայր և ո՛չ բովի դրացիին տունը, ինք ուրիշ բան մը ունէր ընելիք։

Բ

Իր առանձնարանին մէջ փակուած, ճրագը սեղանին եզրը, կարի մեքենային ճիշդ քովիկը դրած՝ խանդավառ կը բանար նոյն դարակը և երկիւղած խնամով անկից կը հանէր արդէն սկսուած ճերմակ չրջազգեստ մը, որուն հոգածու նայուածք մը ձգելով քնքոյշ ժպիտ մը կը փթթէր մինչ Նիկ չրթանցը վրայ... իր հարսնիքին չրջազգեստն էր այն, սպակին տակը պիտի հագնէր, իրն էր. հոգւոյն ընկերը, սրտին խորհրդակիցը։ Շատ մը կիներ, երջանիկ ամուսիններ, հարսեր, պարահանդէս գացող գեղուհիներ հագուեցնելէ վերջ՝ հիմակ իրեն համար կ՚աշխատէր, դողդոջ ձեռքով, սրտախռով ու տարփանօք։ Եթէ վրիպում մը, սխալ մը գործելու ըլլար՝ խելոյն դող կ՚ելնէր, մատնոյը մատին ծայրը կը դողդղար, պաղ քրտինք մը քունքերը կը թրջէր։ Երբեմն յանկարծակի վախ մը կը սարսռար, արտեւանունքներուն ծայրէն արցունքի կաթիլ մը մետաքսէ կերպասին վրայ գահավիժելով կը վանար որ բիծ մը կը գոյանար հոն անջնջելի։ Երբեմն ալ ասեղը վար կը դնէր երբերջանիկ խոնի մը ջամբած բովանդակ բերկրութեամբը առլցուած։ Պիտի թողուր այս սենեակը, ուր իր մանկութիւնը անցուցած, մեծցած էր, ձեռքի գործերը, որոնց իւրաքանչիւրը երազներու, մտածումներու հաւաքածոյ մը կը կրէր. իր աղջկան մտահոգ կեանքը պիտի վերջանար, դուռ մը պիտի գոցուէր իր անցեալին վրայ։ Եւ մտքովը սաւառնելով կը կտրէր, կ՚անցնէր շաբաթներ, ամիսներ մինչեւ Ս. Սարգսի կիրակի գիշերը։ Հրաւիրեալները հաւաքուած էին Վարդանի տան շողշողուն սրահը, որուն մէկ անկիւնը քաշուած նստած է ինք «Թելփէշէն» գլուխն ի վար կախած. կը նայի որ ամենուն նայուածքը իր վրայ կեդրոնացած է, «Այս ի՞նչ աղուոր հարս է» կը մրթմրթան երիտասարդները, աղջիկներն ալ իրենց սրտի ու մտքի ցանկութիւնը արտայայտող ժպիտներ կ՚արձակեն. ինք չփոթած՝ կ՚ըստիպուի աչուըները խոնարհեցնել։ Քահանան զգեստաւորուած է և հեռաւոր հեչտօրօր մեղեդիի մը անոյշ արձագանգին պէս ականջին կը հնչէ տէր հայրին ձայնը՝ «Առեալ զձեռն Նեայի...»

Եւ ահա կ՚արթննար, աչքի պաղիլը կանցնէր, իրականութիւնը կը ցնցէր անոր գլուխը և նայուածքը կ՚անդրադառնար իր գուրգուրանքին, աղապատանքին մարմնացումը կաղմող չրջազգեստին վրայ, ընդերկար կը նայէր, կարծես անկէ բան մը խնդրել կուզէր. Գիտէր, աղէկ գիտէր թէ կերպասի կտոր մը շատ անգամ ի՛նչ եռանդներու, արցունքներու և ցնծութիւններու առիթ կրնար ըլլալ. զի ամեն չրջազգեստ կեանքի մը ընտելացուցած է զինքը և ո՛րչափ չրջազգեստ չինած է ինք։ Եւ հիմակ կուզէր իր չրջազգեստին գաղտնիքը իմանալ։

Գ

Շրջազգեստը լմնցած էր։ Սակայն Սաթենիկ տխուր էր, տարտամ վիշտ մը կը խոշտանգէր զինքը։ Վարդան երկու ամիսէ ի վեր երեւցած չէր, այսքան ուշացած չունէր, շատ շատ երեք չաբաթ կուշանար, ո՛չ աւելի։ Բնազդ մը սեւ գուշակութիւններու ովկէան մը կը բանար մօրին մէջ։ Տունէն լուր առնելու ալ կը քաշուէր պարկեշտ աղջկան համեստութեամբ։ Ցուսոյ և երկիւղի բեկորներու մէջ օրեր անցան և վերջապէս օր մը կ՚իմանար որ նշանածը Զմիւռնիա կը գտնուէր... հոմանուհիի մը հետ։ Ի՞նչ եղած էր, ի՞նչ դարձած էր, բան մը չէր գիտեր։ Այս բոթը, չանթի հարուածի մը նման, դերձակուհիին սրտին զարկաւ։

Անակնունելի և ծանր էր հարուածը, քայքայում մը, աւեր մը կ՚սկսէր մանկամարդ աղջկան ներսիդին։ Կը տկարանար օրէ օր երբ կը մտածէր որ իր սիրած նշանածը որուն մէկ նայուածքէն յոյզերով կը պարուրուէր, լքած էր զինքը ցոփուհիի մը համար։ Աւելի զօրեղ տրիփ մը թառամեցուցած ըլլալու էր իր անոր ազդած տարփանքին ընձիւղները, բայց է լպիրշ կեանքը նախամեծար համարած էր, ինչո՞ւ, ինչո՞ւ խաբած էր զինքը։ Եւ խեղճ աղջիկը համբերատար ոգւով կ՚աշխատէր նորէն՝ կրելով յինքն այս անեզր վշտին տուայտանքը, առանց յայտնի ընելու, վախնալով որ աշխատակիցները բան մը կը նշմարեն և այս հոգեկան տանջանքին ներքեւ կը խեղդէր իր սրտին խորերէն դուրս պոռթկացող հառաչները, երբեմն միայն թաշկինակին ծայրը պահելով ապերասան արտօսր մը։ Մայրը եթէ իր ձեռքին չընայէր՝ եթէ տան վարձքը չըլլար՝ շատոնց աշխատութիւնը թողած՝ անկողին մտած էր և խստամբեր մարտիրոսուհիի մը նման կը տոկար մինչեւ երեկոյ աշխատելով, բայց գիշերը իր առանձնարանը քաշուելով հոն իր ազատ արտասուքին ասպարէզ կուտար։

Երեւակայութեանը մէջ քանդակուած էր Վարդանի պատկերը, չէր կարող փարել զայն անկէ, միշտ հոն էր այն։ Դեռ կըղզար զգայութեանը մէջ տպաւորութիւնը՝ այն հրաբորբոք նայուածքին, զոր նա առաջին անգամ սեւեռած էր իրեն պատուհանին առջեւէն անցած միջոցին, այն հոգեպարար ժպիտներուն՝ զորս բրարու չսայլած էին և կարծես տակաւին այտերը կ՚այրէին իր նշանածին առաջին համբոյրին ջերմութեանը ներքեւ։ Եւ հիմակ իր Սպանիական դղեակները առ յաւէտ կործանած, քանդուած էին և անոնց աւերակներուն վրայ նայելով սիրտը կը խարշատուէր։

Թ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ

Մագրիգիւղ

(Մ[illegible])

ԲԱՌԱԽԱՂ

Անցեալի հինգշաբթի աւուր Թուով հետեւեալ առաջարկն եղած էր Զարեհ Ց. Պէնկլեանի կողմէ.

Բառն վանկով բարդեալ բառ մը գըտնողին փոքրկայ մը պիտի տրուի.

Այս առաջարկին ի պատասխան երբեմն նամակներ ստացած ենք որք երկարաձիգ բառերու կոյտեր կը հաղորդեն։ Բայց բուն լուծումն է հետեւեալը, զոր գտած է Գրիգոր Գաբիլեան, ի Պոլիս, Մուսալլա։

«Բառանամեայ» բառն, որ քսան վանկով բարդեալ է։

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Ա. Կարդացի՞ր երէկուան թերթին մէջ, Հ. նաւապետը 5 հոգի ազատեր է ծովէն փոթորկի մը պահուն.

Բ. բէն՜, ինչ կըլլայ, ես հարիւրներով հոգի ազատած եմ

Ա. Ի՞նչպէս

Բ. Զիս բժիշկ ընել ուզեցին ու մերժեցի։

* *

Յակոբիկ.— Մա՛յրիկ, արդեօք կենդանիները անուննին գիտե՞ն.

Մայրը.— Ո՛չ տղաս, ի՞նչ կայ որ.

Յակոբիկ.— Զի եթէ էշը իւր անունը գիտնար, իրեն համար հաճելի բան մը չը պիտի ըլլար։

* *

—Ներէ բարեկամս, եթէ պարտքս ուշացուցի, ա՛ռ սա 5 ոսկին զոր 8 ամիս առաջ փոխ տուիր,

—Օ՜, շնորհակալ եմ, բոլորովին մոռցեր էի։

—Եղբայր, մոռցած ըլլալդ ինչո՞ւ առաջ չըսիր։

* *

Երեկոյթի մը մէջ, սեղանի տակ.

Լ. (որ միշտ կատակ ընել կը սիրէ) սեղանէն ելլելով դէպ ի դուռը կ՚երթայ, բայց յանկարծ վերադառնալով իւր մէկ ընկերոջ ականջին ի վար «շատ սուլու ես» կը փսփսայ, ընկերը (բարձրաձայն). Շատ կը ցաւիմ սիրելիս, բայց մէճիտ չկայ վրաս, եթէ կուզես քառորդ տամ։

Ասկէց ի վեր Լ. կատակ ընելէ կզգուշանայ։

* *

Վաճառական մը իւր մէկ պաշտօնէին — Ի՞նչ ըսել է սա, Պ. Ցակոբ, առաւօտները ուշ կուգաս, ինչ որ է, բայց իրիկունները ինչո՞ւ ամենէն առաջ կը մեկնիս։

Ցակոբ.— Ներեցէք, Տէր իմ, բայց գիտեմ թէ օրը երկու անգամ ալ գալուս չը պիտի ներէք, անոր համար իրիկունները կանուխ կը մեկնիմ։

ՊԵՏԻԿ

ՆՈՐ ԳՐԵԱՆՔ
ՏԵՂԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Այն ամեն հեղինակներն ու թարգմանիչներն, որք իրենց երկասիրութիւններէն երկերկու օրինակ յանձնեն Լրագրոյս խմբագրութեան, երեք անգամ անոնց ծանուցումն հրատարակուած պիտի տեսնեն Դ. էջին մէջ հինգ տողով։ Երեք անգամէն աւելի հրատարակելի կամ ընդարձակ ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ կան։

Վենետիկի Ս. Ղազարու տպարանէն ի լոյս ընծայուած են երեք նոր գրքեր։ Տաճկաց Թուաբանութեան, Հ. Մեսրոպ Վ. Սահակեանի, Նախադրունք Հայգրաբառ քերականութեան, Հ. Թադէոս Թովմասեանեանի, եւ Օրացոյց ու գուշակ օդոց 1893 Թուականի։ Վաճառման կեդրոնատեղին է Մխիթարեանց գրատունն, ի Ղալաթիա, Սեղբոս խան։ Մխիթարեան օրացոյցի գինն է երկու ղրուշ։ 389 1—3

Սբրազան պախմութիւն մանկանց համար (Ռուսանաւոր). Գրեց Գ. Պալտասանեան, տէր եւ տնօրէն Արեւելեան Որբանոցին ի Պրուսա։ Գին 5 ղրուշ։ 360 1—3

Օ ԳԱՄԵԼԻԱ
ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Բերա, Մեծ-Փողոց, Թիւ 194

ՄԵԾ ԼԻՔԻՏԱՍԻՕՆ

Կը ծանուցուի արգոյ հասարակութեան թէ նոյեմբեր 16-28, երկուշաբթի օրուընէ սկսեալ մինչեւ դեկտեմբերի վերջը, մեր վաճառատունը գտնուած ամբողջ ապրանքն ի վաճառ պիտի հանուի

ՑՈՅՑ ԶԵՂՉԵԱԼ ԳԻՆԵՐՈՎ

Բարիզէն նոր հասած են բուրդէ եւ մետաքսէ բազմատեսակ կերպասներ, շպարջներ, ժապաւէններ, փողկապներ, հովանոցներ, ձեռնոցներ, բիւլուշներ եւ այլն եւ այլն։

Ցիշեալ վաճառատունէն ով որ 100 ղրուշէն աւելի ապրանք գնէ, պիտի ստանայ արդուզարդի նուազարանաւոր տուփ մը տոմսակը, որուն վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի յունվար 1ին։ 336 10—12

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ԱԼԻՔՍԱՆ ԹԱՆՏՐՃԵԱՆ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ ակռայի ամենէն անտանելի ցաւերը կը դարմանեմ անմիջական կերպով։ Առանց ակռան քաշելու, փտութիւնը ինչ վիճակի ու դիրքի մէջ ալ ըլլայ, 3-4 անգամ դարմանելով, ջղերու փտեցնելու զօրծը կը վերջացնեմ եւ փըտած մասը կը լեցնեմ ապազային ցաւի, մաշելու եւ թափելու ամեն վտանգէ զերծ թողլու պայմանաւ։ Լեցուելիք նիւթն է ոսկի, բլաթին եւ այլն։

Կեղծ ակռայներ ոսկւոյ կամ քաուչուկի վրայ։ Այն անձինք որք իրենց կեղծ ակռայները քանիցս շինել տուած եւ ոչ մէկ կերպիւ անոնցմէ գոհ չեն մնացած, կամ զայնս զսպանակի ու թելերու հոգնեցուցիչ միջոցաւ կը գործածեն, թող դիմեն ինծ որ մաշած ու աւ[illegible]արելի կոչուած լի[illegible]տերու վրայ կը զետեղեմ կեղծ ակռայներու ամբողջ կամ անշատ շարք մը եւ այս առանց զսպանակի եւ այլ որ եւ է ուրիշ միջոցի։

Նոր դրութեամբ կը հաստատեմ ոսկւոյ [illegible]ուրք թերթերու վրայ ամբողջ ակռայներու շարքեր որով բիմքն իւր համն եւ լեզուն իւր արտասանութեան կորովը ու ներբութիւնը չեն կորսնցներ, ակռայներն աղտէ, հոտէ եւ կոտրելու վտանգէ զերծ կը մնան։ Զանազան ծեւերով կը պատրաստուին ֆրանսական, անգլիական եւ ամերիկեան դրութեամբ ակռաներ։

Փտած ակռաներու ամենախորին արմատներն անմիջական կերպիւ եւ առանց ցաւ պատճառելու կը քաշուին։ Դիմել առտուան 1 էն մինչեւ ժամը 12 (Ր. Թ.), ի Բերա Թագսիմ, մեծ փողոց ֆրանսական հիւանդանոցին դէմ Թիւ 41։ 287

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ, ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Թիւ 4, Պիւյիւք-Եալըգեա Էճէմի խան. Մար բաշճըլար, Ստամպօլ թիւ 4։ Ամեն օր ժամը 7 էն 12, բացի ուրբ. եւ տօնի օրերէ։

Սոյն գրասենեակի տնօրինութիւն ընծեռած է այն ամեն կանխահոգ միջոցներն եւ ծեռնհաս անձանց աջակցութիւնն, որոց օժանդակութեամբ

ԿԸ ԽՄԲԱԳՐԷ օսմ. հայ. յուն. գաղ. անգղ. գերմ. ռուս. իտալ. սպան. եփրայեց. եւ պուլղ. լեզուօք դատական, առեւտրական եւ այլ ամեն կարգի եւ տեսակի գրութիւններ, ինչպէս են. ադերսագիր, լահիա, բրօթէսթօ, ծանուցագիր, մուրհակ, յօդուած եւլն։

ԿԸ ԹԱՐԳՄԱՆԷ յիշեալ լեզուօք խմբագրեալ ամեն կարգի եւ տեսակի գրութիւններ, որ լեզուի որ կը պահանջուին։

ԿԸ ԿԱՐԳԱԴՐԷ շփոթ եւ կնճռալից հաշիւներ. տոմարակալութեան դրութեան կը վերածէ անկարգ տումարներ. այցելու պաշտօնէի հանգամանօք կ՚ստանձնէ գրասենեակաց հաշուական գործեր։

Դադանապահութիւն, ճշդապահութիւն, ուղղամտութիւն երաշխաւորեալ։ 27 26—60

ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷՆ ԱՆՁՐԵՒՆԵՐԸ

Զմեռուան էն գլխաւոր պէտքերէն մէկն է հովանոցը կամ անձրեւանոցը— ինչպէս որ կ՚ուզէք։

Անձրեւին, ձիւնին ու փուքին ժամանակ դիմացկուն— «Բարակոն» եւ "լորրիս",— երկաթներով ամուր շինուած հովանոց մը անշուշտ շատ աւելի կարեւորութիւն ունի քան իւր բուն արժէքը։

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՀՈՎԱՆՈՑՆԵՐ, արանց կանանց, մանչ եւ աղջիկ տղոց համար. բամպակէ, բուրդէ, բրդախառն մետաքսէ, եւ զուտ մետաքսէ կերպասներով ու պարզ, զարդարուն, կեռ, կոր, բնական արմատ, ոսկրէ, եւ արծաթապատ կոթերով, սիրուն ու ճաշակաւոր, կը ծախուին Ղալաթիա կամուրջին ճիշդ դէմը Թիւ 33 հանրածանօթ "ԲԷՕՇԷ ՊԱՇԸ", խանութը, ուրի տակ տեղ մը, ինչպէս կըսեն, ուր դիմող էն նրբաճաշակ անձինք պիտի գտնեն իրենց հաճելի լինելիք հովանոց մը։

Դիները... աժան ծախել, շատ ծախել։

Ղալաթիա կամուրջին դէմ Թիւ 33, "բէօշէ պաշը", ՄԻՀՐԴԱՏ Վ. ՀԱՅԿԱԶՆ 275

Փարիզի բոլոր փայլչասէր տիկնայք կը գործածեն Տիաֆանը, Սառա Պէռնար Փուտրան, և Տիաֆան հոտեղինաց վաճառատան միւս բոլոր արտադրութիւնները։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷՅԷ
ԻԼԱՆ

Շիրքէթի Խայրիյէ վափօրլարընըն կէրէք քէօբրիւյէ վէ կէրէք Իսկէլէլէրէ եանաշտըգըլարը զէման խօնէրլար վափօրլարտան խուրուճտէ թէհալիւք կեօսթէրէրէք էզգրտիկէրինի Թադըեք իթմէքտէ օլտուղըննա վէ պուհալ մաադալլահ պիր գազա վուգուընը ինթաճ իտէպիլէճէյինէ մէպնի վափօրլարտան աճէլէթէ աճէլէթէ չըգըլմամը Շիրքէթի մէզքիւրէ Թարաֆընտան ումում խալգըլարա րիճա օլունուր։

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

322

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ — ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,695,969 — ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,650,872

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ — ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,056,900 — ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,075,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած բաժանորդներուն երախտագիտութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար գիրենք ներկայացնել. նաև երբ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի հիւրին համար մինչև ցարդ տուած են աւելի 20,000,000 Անգլիական Ոսկին մօտ։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22[ա] սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երկու Ընկերութեան։

ԻԼԱՆ ՊԱԳԸ ՍԵՐԱՄՔԵՐԻ

Մարաշ վէ Զէյթունտա պուլունան վէ պուլունտըրըլաճագ օլան ասաքիրը շահանէ իչուն մահալլինճէ մէվգըի միւզաեէտէեէ վաք օլունմըշ օլան էրզին պուրաճա իթասընա Թալիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 42 2—3

Գուտապ Շէրիֆտէ պուլունան վէ պուլունտըրըլաճագ օլան ասաքիրը շահանէ իչուն մահալլինճէ մէվգըի միւնագասաեա վազ օլունմըշ էրզագը միւթէնէվվիանըն պուրաճա իթասընտ Թալիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 43 2—3

Զամպըրըլըգ ամէրիգան եարտա 160 պիկ, իլա 20,000, պէհէր եարտասը 2½ ղրշ․ 3 բարա․ միւնտէրիճ պէզ եարտա 40,000, իլա 60 000, պէհէր եարտասը 2 ղրշ․ 25 բարա․

Պէչինճի օրտուի հիւմայունի իչուն միւպայեա օլմագ իւզրէ մահալլինճէ մէվգըի միւնագասաեա գօնուլան պալատէ մուրապպաա 2 գալէմ պէզ Փիյաթը մուրաքգամէսի իլէ մահալլի Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ մէզքիւր պէզլէրին Փիյաթընը Թէնզիլ իթմէք վէ նիւմունէլէրինի կէօրմէք վէ շէրայիթը մուգարրէրէսինի անլամագ իսթէեէնլէրին Թարիխը իլանտէն իթիպարէն 10 կիւնէ գատար մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 41 3—3

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

- Բ. 30 12 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի․
- Դ. 1 13 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի․ Պիրէոսի ճամբով,
- Դշ. 2 14 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
- Դշ. 2/14 Սուրհանդակ գծոյ Սեւ ծովու նաւահանգիստներ մինչև Բաթում առաւօտեան ժամը 11ին։
- Եշ. 3/15 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի․

Ազգ—Իւր. 2 14, երկշաբթի օրը կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ու, գնալով Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Բէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ դարձող շոգենաւեր․ 12

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

THE ECONOMICON — ΤΕΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ — ԹԷՅ ԽԱՍՅՈՒՏԱՄԱ — MARQUE DEPOSEE

Ամէն անոնք, որք կ'ուզեն Ճավայի և Չինու ճշմարիտ թէյ խմել, պէտք է դիմեն Կ. Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Ճէլալ պէյ խանի կից Թիւ 10 ԽԱՎՐՈՒԵԱՆ և ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ վաճառատունը, որու զանազան տեսակ թէյեր թէ' տեսակի ազնուութեան, թէ' ճաշակի և հոտի անուշութեան և թէ' գիներու աժանութեան կողմանէ անհամեմատելի են։

Յիշեալ վաճառատան թէյերը Թուրքիոյ բոլոր թէյավաճառաց քով կը գտնուին ի վերև դրուած մարքայով, որու կեղծերը ելած ըլլալով պէտք է զգուշանալ։ 342 9—50

ՊՈՄՈՆԴԻ ԳԱՐԵՋՈՒՐ

Ցեաւինէ․ Վիեննա, Միւնիխ և Բիլզէն

Կը գտնուի մայրաքաղաքիս լաւագոյն ճաշարաններու և գարեջրատուներու մէջ․

ԳԱՐԵՋՈՒՐ ՏԱԿԱՌՈՎ ԵՒ ՇԻՇՈՎ

Գիներու, պայմաններու և յանձնարարութիւններու համար դիմել Գործարանն, որ կը գտնուի ի Ֆէրիքէօյ, Ֆուռուն փողոց կամ ի մթերանոցն, Ղալաթիա, Պ. Ֆրոյլիխի սենեակն, Գրնաճեան խան, Թիւ 4, Մերթեպանի փողոց. Թիւնէլի մօտ եւ ի Բերա, Պաղար Անկլէի մառանները. Բերա, Մեծ Փո- ղոց, Թիւ 209

146 24—28

ԼԱՆՔԱՇԱՅՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՄԱՆՉԷՍԴԸՐ

Հիմնեալ 1852ին

Դրամագլուխ Անգլ. Ոս.	3,000,000
Յ1 դկ. 31ին աւանդ տրուած գմ.	1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ	1,635,903
Հասոյթ 1891ին	1,851,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կապահովէ ամէն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայքն ինչպէս և նաւահանգստներէ. — THE LANCASHIRE INSURANCE COMPANY — Վնասի առեն առաջ և խղճմտօ վճարուեմ։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2 Իգզէթ փաշա խան, Ղալաթիա

ՐԻՉԱՐՏ Մ. ՊՈՆՏ
Ներկայացուցիչ
257 ՊՈՆՏ, ՍԷԼԼԸՐ ԵՒԸՆԿ․

Կարող է մրցիլ՝ ըստ վկայութեան բժշկապետ Վ․ Ա. Տօքթ. Մավրօեէնի փաշայի, Զամպաքօ փաշայի եւ Խօրասանճեան էֆէնտիի եւրոպական լաւագոյն քոնեակներու հետ։ Բնիկազետ Պ. Ծանի և Գ. Պռօհասի կողմանէ տարրալուծեալ կը վաճառուի ամենեան առևտրական թանգարանի մթերանոցը որ ի Պոլիս, Ֆինճանճըլար, Թիւ 5.—100 ոսկւոյ պարգև վերոյիշեալ ըմպելիները տարրալուծելով վնասակար տարրի մը ամենափոքր մասնիկը գտնողին․

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Ս. ՇԹԱՅՆ

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐՈՒ

Մարդոց, Տղայոց, Կանանց, Օրիորդաց և փոքրիկ աղջկանց համար

Քարաքէօյի հրապարակը, Թիւ 20, մեծ վաճառականն Պորսայի և Եէնի Ճամի փողոց, Թիւ 8, Թիւնէլին մօտ։ Աշնան եւ ձմրան եղանակներուն համար մեծաքանակ հանդերձներ բերուած են ՄԱՐԴՈՑ, ՄԱՆՉԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ ՀԱՄԱՐ

Վերջին նորելուկի ձեւերուն այնքան ճոխ և բազմազան մեկ ընտրութեամբ որ պրանչացնել պիտի առթէ որչափ ընտիր ճաշակի, տեսակի և դիմացկունութեան նոյնչափ ալ հանդերձներու գնոց գերագոյն աժանութեան կողմէ․

Կանանց, օրիորդաց և փոքր աղջկանց զգեստներու ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՃԻՒՂԸ ուր կը պարունակին մեծաքանակ մանթօներ, բաճկոններ, բոլըրիններ (ժաքօնէզ) մետաքսեայ աստառով և առանց աստառի, սուգի զգեստներ, ուղեւորութեան մանթօներ, անջրանցիկներ, երկար և կարճ վերթեր, թաւշապատ և մուշտակաւոր ժաքէթներ, մուշտակաւոր ռօպոններ, ինչպէս նաեւ մեծ մթերք օրիորդներու, փոքր աղջիկներու և մանուկներու համար, ամենաընտիր ճաշակով և վայելչութեամբ։

Գիները չափաւոր կերպով հաստատ են 354

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՏԻԱՖԱՆ
Լ. ՄՈԱԶԻՒԷՅԼՕ ԵՒ ԸՆԿ.

ՓԱՐԻԶ — 32, Օբեռայի ծառուղին, 32 — ՓՈ. ԻԶ

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՆԻՒԹՔ

ՏԻԱՖԱՆ

ՓՈՒՏՐԱ ՍԱՌԱ ՊԷՌՆԱՐ

Ռուսական Օ տը Քօլոնը	Ռէժանի անուշահոտութիւնք
Ա լա Բօ Տ'Էսքանէի Ջուր	Սառա Պէռնար »
Ֆեդորա անուշահոտութիւնք	Տիաֆան կաթ իւիսի

Ահաւ, Էքսթռէ, արդուզարդի Ջուր, ևայլն

Կը վաճառուի հոտեղինաց ամեն աղէկ վաճառատանց մէջ։

ՔԱՈՒՉՈՒԿ ՄՈՒՃԱԿ
(ԼԱՍԹԻՔ)
(ԵՒ ՄԱՆԹՕ ՄՈՒՇԱՄԲԱ

ՀԱՆՐԱՄԱՆՕԹ ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ՌԻՊԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

NORTH BRITISH RUBBER C° LIMITED TRADE MARK EDINBURGH — NORTH BRITISH RUBBER C° EDINBURGH

Մայրաքաղաքիս մէջ երկար տարինէ ի վեր ճանչցուած է, թէ մեր քաուչուէ մուճակները կը գերազանցեն հրապարակիս վրայ գտնուածները թէ' իրենց ճաշակաւ եւ թէ հաստատուն գուտ կաւուշուկէ շինուածքով։

Այս անգամ մեր յաճախորդաց փափագանաց համեմատ ընտիր բրդեղէն կերպասէ եւ զուտ կաւուշուկէ շինուած խիստ ձեւաւոր և դիմացկուն մանթօ բերել տուած ենք։

Ինչպէս գործարանիս մուճակները նոյնպէս մանթօները ուրիշ գործարաններու շինուածին 2-3ը կը հինցունէ եւ մէջը բնաւ ջուր չառներ․

Մեր մուճակներուն ներսի կողմը, կշիռ մը եւ գուբսի կողմը առիւծի պատկերը դրոշմուած է, եւ կը վաճառուին բոլոր քաուչուէ մուճակ ծախողներու քով։ Իսկ մանթօները օձիքին ներսի կողմը կը գտնուի առիւծ եւ կշիռի նշանները, և կը ծախուի ի կեդրոնատեղին, ինչպէս նաեւ ի Զմիւռնիա Արաստա չուկան, Հանըմզատէ Րիֆաթ էֆ.ի քով և ի Սէլանիկ պէզէսթէն Շուկան գաֆաֆ Աճէմ Մէհմէտ Օղլուի քով։ Կեդրոնատեղին է, Կ. Պոլիս, Պահչէ-Գաբու Գէօժամին օղլու խան գրան կից Թիւ 1 մթերանոցը․ 226

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԵՒ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՀԱՏԵՂԻ ԿԱՐԱՍԵԱՑ
ՀԻՄՆԵԱԼ
ԽՕԺԷՆ ՌԱԲԱԲՈՐ ՊԷՅԻ ԿՈՂՄԷ

Բերա, Սաքըզ Աղաճ փողոց Թիւ 21, Լիւքսէնպուրկի բաղանեաց մօտ

Կալաթա, Վօյվոտա փողոց, Կիւմիւշլիւ խան, Ֆրանսական Նամակատան դէմը

(sidebar, left: Խանութս պիտոյից բոլոր տեսակ մթերք կայ — sidebar, right: Ամեն կերպի պիտանի բոլոր տեսակ մթերք կայ)

- Եթէ ունի է նիւթ մը ունիք վաճառելու հանրային աճուրդով կամ ապահովութեամբ․
- Եթէ կուզէք գտնել լաւ ապրանքներ․
- Եթէ պէտք ունիք ծախու նիւթերու վրայ կանխավճարներու․
- Եթէ կուզէք ամենայն ապահովութեամբ ապահովել կարասիներ, արկղներ, ծրարներ, դաշնակներ, պատկերներ, կառքեր, արծաթեղէնք եւ ապրանքներ․
- Եթէ ունիք ծրարումներ, առաքումներ, մաքսէ հանելիք ապրանքներ․
- Եթէ կուզէք ծախել կամ գնել անշարժ կալուածներ․
- Եթէ կուզէք վարձու տալ ձեր տուները կամ յարկերը․
- Եթէ կուզէք տուներ կամ յարկեր վարձել․
- Եթէ կուզէք օգտակարապէս մատակարարել ձեր անշարժ կալուածները․
- Եթէ կուզէք ապահովագրել ձեր շարժուն և անշարժ կալուածները լաւ պայմաններով․

Դիմեցէ'ք վերոյիշեալ վաճառատունն

Ծանօթ.— Վաճառատան կանոնագիրը հաստատութեան տրամադրութեան տակն է։ 227

ԴԵՂ. ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Ալէքի ջերմային հիւանդութեան, այսինքն' որ անհաւան բաղադրութիւն մի է զատ բուսեղինաց, է գաղտնահամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ Ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճախառն վայրերու ջերմոտ կլիմային կամ ու աղականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ առողջ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը առողջ գիտակի ամեն։ Այս Ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անլուծելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն յերգն, յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և ուրիշ, և արեան թունաւորումն. որոց առանձնները նշանած է ջերմն և տարաժամ, թագուն ջերմ պարբերական ջերմ, ընդհատեալ ջերմ մաքձային անգ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտ ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճահճախառնաբուրեալ վայրերէ մահահոտ նիւթեր էջ, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակերներէն ելած թունաւոր կազերով, գորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ․

Ալէքի ջերմի ու տենդից դեղը կը ըլէ այս թունաւոր նիւթոց կամ ․ վերոյ ազդեցութիւնը, ժողովրդը կը գտնէ զայն մասնաւորապէս մէջէն, որոյ գործածութիւնն առաւօտապէս անվտանգ և անխառն է ․ օգտակար առողջ, միայն թէ դրուած հրահանգի համեմատ գործածուի․ Կը ծախուի Միհասեան և Է․ Երբայ Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ 82

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ
ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1892 ՆՈՅՄ. 19 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՑՈՒՆՎ. 5

Վաքէօյէն քէօփրի շօգենաւեր

- 2 — Պէյգօզ. Բաշլամ. Չուպղ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ.
- 2 15 Պէպէք Առնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.
- 2 15 Եէնիմ. Մէզ. Պէօյիւք. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Առնվ. Գուրուչ Օրթ. Պէշիքթաշ
- 2 15 Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ.
- 2 15 Պէյգօզ Բաշլաղ. Եէնիք. Գանլըճ. պօյաճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Առնավտ. Չէնկիք. Պէյլ. Օրթք. Գըզկնճ. Խուզկունճուք Պէշիք Գապաթաշ
- 2 50 Ռ. Ա. Գավագ Եէնիմ Մէզարդ Պէօյիւքտ. Թարապ. Պէյգօզ Բ. պահճէ Չուպուգլ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտլ. Վանիք. Չնկլ. Պէյլզ. Գուզկ. Խուզկ.
- 3 — Եէնիմ. Մէզար. Պէօյք. Թարապ. Եէնիք. Իսթինէ. Միրկն. Պօյաճ Ռ. Հիսար Պէպէք Առնվ. Գուրչ Օրթք. Պէշիքթաշ.
- 3 15 Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկլ. Պէյլզ. Գուզկ. Պէշիքթաշ
- 4 15 Եէնիմ. Մէզար. Պէօյիւք. Թարապ. Եէնիք. Իսթին. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Առնավ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք.
- 4 45 Պէյգօզ Բաշլղճ. Չուպուգլ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտիլլի Վանիք. Չէնկլ. Պէյլէր Գուզկ. Պէշիք.
- 5 30 Ա. Գավագ Եէնիմ. Մէզար. Պէօյք. Թարապ. Պէյգօզ Եէնիք. Գանլըճ. պօյաճ. Ռ. Հիսար պէպէք Առնավ. Պէյլզ. Գուզկ. Պէշիքթաշ
- 7 — Միրկն. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Առնավտ. Չնկլ. Պէյլէրպ. Օրթք. Գըզկնճ. Պէշիք. Խուզկ.
- 7 — Եէնիմ Մէզարդ. Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաշլաղ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Առնավ. Չէնկէլ. Պէյլ. Օրթաք. Գուզկ. Պէշիք. Խուզկ.
- 7 45 Ա. Ռ. Գավ. Եէնիմ. Մէզր. Պէյիւք. Թարպ. Եէնիք. Միրկէօն. Ռ. Հիսար Պէպէք. Առնվ. Օրթաք. Պէշիկ.
- 8 45 Եէնիմ. Մէզարդ. Պէօյիւքտէրէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշլաղ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Խուզկ.
- 9 — Եէնիմ. Մէզարդ. Պէօյիւքտ. Թարպ. Եէնիք. Իսթինէ Պօյաճ. Ռ. Հիսար Առնավ Օրթ. Պէշիկ.
- 10 15 Ա. Գավագ Մէզարդ. Պէօյիւք Թարապիա Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Առնավ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք.

Կամարէօյէն քէօփրի շօգենաւեր

- 3 15 Խուզկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար. Գանլըճա. Չուպղ. Բաշլաղաճըգ Պէյգօզ
- 3 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Առնվք. պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէյիւք. Մէզդ. տարրաքեռը Ա. Գավագ
- 4 — Գապաթ. Խուզկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլ Չէնկէլք. Առնավ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշլաղ. Պէյգ. Թարպ. Պէօյիւքտ.
- 4 30 Պէշիկ. Օրթաք. Գուրչ. Առնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար. Միրկ. Իսթինէ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզարդ. Եէնիմ.
- 5 15 Խուզկ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Առնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզդ. Եէնիմ. Ռ. Ա. Գավագ
- 5 20 Խուզկ. Պէշիք. Գըզկնճ. Օրթաք. Պէյլէրպէյ Չէնկէլք. Առնվտ. Գանտլ. Ա. Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկէօն
- 6 — Գապաթ. Խուզկ. Պէշիք. Օրթաք Առնավ. պէպէք Ա. Ռ. Հիսար Միրկ Եէնիք. Պէյգօզ Թարպ. Պէօյք. Մէզարդ. Եէնիմ.
- 7 — Պէշիք. Խուզկ. Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Առնավ. Գանտ. Ռ. Հիսար Պօյաճ Գանլըճա Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզար. Ա. Գավագ
- 8 30 Պէշիքթաշ Օրթ. Գուրչ. Առնվուտ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէյիք. Մէզար. Եէնիմ
- 9 15 Պէշիկ. Օրթաք. Առնավ. Գանտլ. Ռ. Հիսար Պօյաճ. Գանլճ. Եէնիք. Պէյգօզ. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզար. Եէնիմ.
- 10 5 Գապ. Գուզկ. Պէյլէր Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճա Չուպուգ. Բաշլ. Պէյգ. Մէզր. Ռ. և Ա. Գավագ.
- 10 15 Գապ. Պէշիք. Խուզկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկէլք. Գուրուչ. Առնավ. Գանտլ. Ա. Ռ. Հիսար Գանլճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշլաղ. Պէյգօզ
- 10 20 Պէշիքթաշ. Օրթաք. Գուրուչ. Առնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկէօն Իսթինէ Եէնիք. Թարպ. Պէօյք. Մէզարդ. Եէնիմ.
- 11 10 Խուզկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վան. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Բաշլ. Պէյգ.
- 11 20 Պէշիք. Օրթաք. Առնվ. պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզար. Եէնիմ.
- 11 30 Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր Չէնկ. Վանիք. Պէպէք.
- 12 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Առնավ. (Այս շոգենաւը դէպ եղած առեն մինչև Գուրչէ պիտի երթայ․

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1828ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10.000.000
Պահեստի դրամ	» 6.700.000
Գանձելի ապահովագին (Բոնս)	» 63.770.000
1890ի հասոյթք	» 15.000.000
Հրդեհի վնասուց վճարուած	» 160.570.000

ԾԵՐՄԱԿ ԱԿՌՈՒՅՆԵՐ
Առողջապահութիւն բերնի

ՊՈԹՈՅԻ ՋՈՒՐԸ ‖ EAU DE BOTOT

Կը պահպանէ ակռաները, կը պնդէ լնդերքը, կը զովացնէ բերանը․

ՓՆՏՌԵԼ ԻՐԱԿԱՆ ՊՈԹՈՅԻ ՋՈՒՐԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ՝ 17, Ռիւ տը լա Բէ, ԲԱՐԻԶ․

Ասկից առաջ՝ 229, Սէնդ-Օնորէ

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ԲՈԼՈՐ ՀՈՏԱՎԱՃԱՌԱՑ ՔՈՎ

Հարցնել նաև Պոթոյի Վինէկրը ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹը, Նրբութեամբ և բոյրովը գերազանց.

2203 Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս, Պօն Մարշէն, 354, Մեծ փողոց Բերայի

ԼԻՒՆԻՕՆ L'UNION

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հաստատեալ ի Փարիզ, Իւր կեդրոնավայրն, Պանք փողոց, 15

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ 33

- Պ. Պ. Ա. Տ'ԷՇԹԱԼ, Ազգին երեսփոխան, Նախկին վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, Նախագահ Ֆաճանային Հարաւային երկաթուղեաց ընկերութեան, ՆԱԽԱԳԱՀ
- Ս. ՄԱԼԷ, Մալէ եղբարց Դրամատունէն, Նախագահ «Բարի-Լիոն-Միջերկրական» եր կաթուղեաց ընկերութեան, Նախագահ Օմ. կայս. Պանքայի, ՓՈԽ-ՆԱԽԱԳԱՀ ԻՒՆԻՕՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ.
- Թ. ՕՏԷՆ, Նախկին դրամատէր, Նախագահ Վ.Է.Ս Մանթաները և Լըփնարի ածխահանոց ընկերութեան.
- Ս. ՀԻՒՐՍԷԼ, Նախագահ Մէլիւզինի Մսվոյին Ապահովագրական ընկերութեան.
- Պ. Պ. Ս. ՃԷՅՄԱՐՆ, Հօթինկեր և Ընկ. դրամատանց տանէն.
- Յ. ՄԻՇՕ, Նախկին Նախագահ ՍԷՆԷ Աճառական Դատարանին, վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, վարիչ Ֆաճանայի հիւսիսային երկաթուղեաց.
- Հ. ՄԻՐԱԲՕ, Միրապօ Բաքար, Բիւլարի և Ընկ. դրամատանց տանէն.
- Ա. ԹԻՒՐՆԷՅՍԸՆ, Նախագահ երկաթուղեաց Ընկերութեան վարիչ.
- Ա. ՎԼԵՐ, Վլէր և Ընկ. դրամատանց տանէն, վարիչ Ֆրանսական պանքայի, տեսուչ Ֆաճանայի Հիւսիսային երկաթուղեաց ընկերութեան, վարիչ Օմ. պանքային.

ՀՐԴԵՀԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ — Պ. Պ. ՇԱՌԼԸ ՌՕՊԸՐ․ Նախկին պետական խորհրդական, ՏՆՕՐԷՆ; Պաւօն Ժ. ՍԸՌԻԶ, Նախկին ելևմտական քննիչ, ՓՈԽ-ՏՆՕՐԷՆ

ԿԵՆԱՑ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ — Պ. Պ. ԱԼՊԷՐ ՖՈՒ, Տնօրէն; ԷՕԺԷՆ ԼԸ ՍԷՆ, Փոխ-Տնօրէն

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1828ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր. 10.000.000
Պահեստի դրամ․	» 93.8
Կենաց համար վճարուած	» 59.000.000
Ապահովագրեալ գումարը	» 243.580.000

Ընկերութեան դրամատունը ի Կ. Պոլիս․ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Մասնաւոր Տնօրէնն Կ. Պոլսոյ, ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ. Կալաթա, Մահմուտիէ փողոց, Քամանտօ Պանքայի դիմաց, Նրամեան խան, Թիւ 2